

SLOVENEC

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta " " 13.—
za četrti leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemško celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrti leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V spravi prejemam mesecno K 1.90

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vrčajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravnitštvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ograke poštne
hran. račun št 26.511. — Opravnitštva telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Avstrijski izseljeni.

Vsako leto se izseli iz Avstrije okoli 500.000 ljudi, največ v Ameriko in pa na Nemško. Večjidel romajo v svet Poljaki in Rusini, pa tudi Slovenci in Hrvati niso med zadnjimi. Kljub temu dejstvu se avstrijska uprava in politika za izseljenje in izselniško vprašanje silno malo ali skoraj nič ne briga. Sploh se vedno bolj pritožbe ponavljajo, da se avstrijska vlada ne samo za izseljence, ampak tudi za trgovinske zveze z inozemstvom premovalo zanima, kar povzroča zastajo avstrijske trgovine v inozemstvu.

Častno znamenje za nas je, da so slovenski poslanci skoraj edini na Dunaju, ki tudi tega velevažnega vprašanja niso izpred očij izgubili in ob vsaki priliki avstrijsko vlado na to opozarjajo.

Za izseljence, ki stopijo v New-Yorku na ameriška tla, je skrbela judovska »avstrijska družba« v New-Yorku, kjer je imela tudi dom za avstrijske izseljence. Avstrijska vlada je družbo podpirala z vsakoletnim zneskom 20.000 K. V tem domu je pa vladala taka umazanost in nemarnost, da je ameriški komisar za izseljenje vzel vse predpravice, ki jih je družba imela in prepovedal avstrijske izseljence v hišo sprejemati. Z ozirom na to okolnost, da nimajo naši ljudje v New-Yorku nobenega človeka, na katerega bi se obrnili, je stavil dr. Krek interpelacijo, na katero je dne 8. marca trgovinski minister Weiskirchner odgovarjal.

Povedal je, da je avstrijski družbi vsako podporo odvzel, ker se je vlada prepričala, da ni družba za nič. Obljubil je pa, da bo to izselniško vprašanje tako uredil, da bo razne narodne in verske organizacije v Ameriki k temu delu pritegnil. Začasno je tako stvar uredil, da sprejemajo po posredovanju avstrijskega konzula newyorški narodni domi naše izseljence pod svoje strehe.

Veseli nas, da je vlada priprila s tem svojim ukrepom nazorom, katere smo mi zmerom zagovarjali, da naj bi našim izseljencem oskrbela zavetišča, in sicer ločena po narodnosti in veri. Drugič je vlada priznala, da se da ta zadeva najlaže in najboljše tako izpeljati, da se pritegne zraven razne na-

rodne in verske organizacije. Naš človek se vse boljše in varnejše počuti, ako vé, da je v društveni oskrbi, kakor pa ako čuti nad seboj varno, a trdo biokratično roko kakuge hladnega vladnega urada.

Slednjič je tudi minister zatrdil, da izdeluje trgovinsko ministrstvo načrt postave za izseljence, katerega misli v kratkem predložiti krogom, ki se za to zanimajo in ki so pri tem prizadeti. Če bo načrt ugajal, ga misli predložiti državnemu zbornici, da Avstrija tako vendar enkrat svojo izselniško postavo dobi.

Skoro vse evropske države imajo že namreč postavo za izseljence, samo Avstrija je nima. Razun nekaj ministrijalnih dekrefov in odločb, ki so se stupatam izdale, nima avstrijski izseljenec nobenih pripomočkov in zakonov, ki bi ga ščitili in mu na tujem varstvu dali. Najbolj občutljivo in za avstrijske izseljence najbolj moreče je pa pomanjkanje raznih uradov in pisarn, kjer bi dobili izselniki informacije glede vožnje, glede dela ali denarnih in drugih razmer, ki vladajo v kraju, v katerem se misli izselnik izseliti. Veliko ljudi bi ostalo doma, ko bi vedeli, kake življenske razmere vladajo v izselniških krajih. Nemčija, Anglija, Švica, Belgija, Nizozemska, Italija imajo že več let svoje urade, ki obveščajo v periodično izdanih listih prebivalstvo o vseh izselniških zadevah. Konzuli in vsi diplomatični zastopniki v kolonijah in v tujih državah pošiljajo vedno poročila na domačo vlado, ki jih ta izselniškemu uradu dospošlje. Dobro služijo tudi časopisi in zasebne korespondence iz izselniških krajev. Najboljše je v tem pogledu na Angleškem urejeno. Tam preskrbi vse podatke »Emigrants Information Office«. Dobi jih iz raznih publikacij kolonialnih vlad in iz poročil raznih konzulatov. Vsi ti podatki so nabiti na vseh poštnih uradih, tako da so vsem ljudem dostopni.

Pri nas je tak poduk zelo potreben in dosedaj zelo zanemarjen. Tuintam kaka notica, ki jo nam dospošlje naše Rafaelovo društvo. To je vse. In tako se zgodi, da romajo naši ljudje večkrat v kraju, kjer ni ne kruha, ne dela.

Upamo, da ne bo naša vlada pri ureditvi izselniškega vprašanja na ta važni informacijski urad pozabila. Začasno naj bi pa vlada zadevo tako uredila, da naša Rafaelova društva s takimi podatki preskrbi, ki bi jih ista v javnost spravila.

je letovišče nekoč menihi iz Vetrinja, ki so tudi sezidali to cerkev. Ako pride k maši cela fara, pa je cerkev kmaj do polovice polna.

Ko sem se nekoliko oddahnil v župnišču v kuhinji ter se ogrel pri toplem ognjišču, se odpravim proti hiši, kjer sem zvedel, da imajo fantje skušnjo za jutrišnjo igro. Prostor imajo v neki gostilni, nedaleč od cerkve na prvem nadstropju. Dvorana ima prostora za kakšnih 150 oseb, oder je zelo priprost, kulis imajo dvoje: kmečko hišo in prostor na prostem. Pripravljalili so se za Krekovo igro: »Pravica se je izkazala« s samo moškimi vlogami, ki se nahaja v Zbirki ljudskih iger. Krčmar je zanesljiv naš človek.

Med fanti sem našel nekaj svojih znancev, s katerimi sem se seznanil na socialnem kurzu v Svetčah o lanskem Božiču, kjer nas je razgnala žandarmija, češ, da imamo živinsko kugo na gobcih in na parkljih. Toda vkljub tej kugi živimo še sedaj in se počutimo kako dobro in naši vrli fantje širijo to kugo z veliko vnemo po celi okolici.

Drugega jutra je bilo v cerkvi sveto opravilo. Veselje je bilo gledati te krepke, zdrave postave raznih obrazov, ki so se zbirale v prostorni cerkvi. Rožansko pleme je menda eno najzdrajevših in najstarejših slovenskih plemen. Seveda, v kolikor niso okuženi od nemškega liberalizma, ki liudstvo

Pet mesecev portugalske republike —
Žalostna bilanca.

Dne 9. marca je preteklo ravno pet mesecev, odkar so vrgli portugalski republikanci dinastijo Braganza. Bilo je 9. oktobra 1910., ko so Braga, Machado in sodruži izdali na portugalsko armando in republikansko stranko oklic, naj izzenejo osovraženo vladarsko rodbino iz dežele, »da zavlada na Portugalskem zopet red in mir ter da se odpomore žalostnim finančnim in gospodarskim razmeram države.«

Kmalu potem, ko so revolucionarni zmagovalci dobili vladu v svoje roke, so patetično razglasili, da je napočila nova doba svobode, enakosti in bratstva itd. Ta, z mnogimi frazami prenapolnjena izvajanja novih gospodarjev v Lizboni so takoj našla vesel odmev v vsem velikem mednarodnem židovskem časopisu. Zlasti londonska »Times« ni mogla najti dovolj besedi hvale o »ozira polnem«, taktnem reformnem delu republikancev.

Toda po pisanem zmagošlavju kraljevih nasprotnikov ni izostal primeren — maček. Izpregledalo se je le kmalu perfidni, hinavski manever frasonov. Med tem ko je še vse »dobro informovan« framasonsko časopisje celega sveta oznanjevalo kulturna dejavnja nove republikanske vlade, se je pokazalo popolnoma odkrito dejstvo, da so politične in gospodarske razmere na Portugalskem pod republikansko vlado žalostnejše kot so bile kdaj prej. O obljudljenih reformah v državni upravi in justici ni bilo ne duha ne sluga. Nasprotno pa je napočila na Portugalskem doba vohunstva, denunciacije in anarhije. Razuputi Machado še do sedaj ni izvedel svoje volivne reforme. Voltive, ki stoje pred durmi, bi naj bile po posebnem načinu »svobodne volitve«. Že sedaj potujejo plačani agenti po deželi, da pridobe »svobodno ljudstvo« za bodoče »svobodne volitve«. Z denarjem in obljudbami se seveda ne hrani.

Justični minister Alfonz Costa, ki je s početka svojega uradovanja neizmerno veliko obljudoval in govoril za reformo portugalske justice, si razbijajo sedaj glavo, kako bi se izognil svojim storjenim obljudbam. Sedaj je uveljavljena samo reforma, da se vsakega sodnika odstavi poljubno in pošlje kazensko v kolonije, ako ne sledi slepo povejnjem republikanskega osrednjega od-

popolnoma posuravlja in poživinljiva. To je kuga, ki uničuje to vrlo ljudstvo duševno in telesno. Pijanje in spolna razuzdanost sta glavna znaka in sredstva nemškutarije.

V Šent Janžu je živel in deloval vrl narodnjak domaćin gospod Štih, ustanovil posojilnico, budil narodno zavest itd. Plod njegovega delovanja klije sedaj. Škoda, da je ta možak živel kakih 20 let prezgodaj, ko še niso bila tla pripravljena za tako delovanje. Vendar je ustvaril mnogo. Čast njegovemu spominu!

Predpoldnem sem imel čas prost in hotel sem si nekoliko ogledati okolico in se seznaniti z ljudmi.

Z domaćim gospodom župnikom sva krenila proti vasi »Podsinja ves«, ki spada še v Šentjanško faro. Nad vasjo se dviguje hrib, ki se imenuje »Sinji vrh«, radi tega se vas imenuje »Podsinja ves«. Nemci so pa menda slišali »Psinja ves« in so to prestavili v nemški jezik »Hundsdorf«, kar bi se reklo po naše »Pasa ja vas«. Tako nastajajo nemška imena na Slovenskem.

Srečevalo in dohajalo naju je mnogo ljudi, ki so nas vse prav po domače prijazno pozdravljali. Predmet vseh pogovorov so bile občinske volitve, ki so se imele vršiti drugač dne. Šent Janž je skoz in skoz zavedna slovenska fara, toda k občini spada še vas

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . " 13 "
za trikrat . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitrsta (72 mm)
30 vinjarjev

Izhaja:
vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Svoje koroške sprehode hočem priti z opisom izleta v Šent Janž v Rožu. To mi veleja že dolžnost do ondotnega vrlega in zavednega ljudstva, ki nima kmalu sebi enakega. Mala farica Šent Janž je ena najsvetlejših točk na Koroškem, jaz pa rečem, da imamo sploh na Slovenskem malo takih far. To je toliko pomembnejše, ker se nahaja v sredi med najsurovejšo nemškutarijo. Na eni strani meji na Bistrico, kjer je vsed ponesrečenega tovarniškega štrajka vsaka organizacija razpadla in ljudstvo tlačani nemškemu kapitalizmu, na drugi strani pa na občino Podljubelj, kjer županuje nek človek, ki je odpadel od katoliške vere in od slovenske narodnosti. Priprjal sem se zvečer in župnik me je pričakoval na kolodvor. Župnišče je enonadstropno, ne posebno veliko, a za enega gospoda prostorno dovolj. Takoj mi je pa padla v oči velika cerkev poleg župnišča, ki mora biti za takoj majhno farico pač preobširna. Šent Janž šteje namreč samo kakih 500 duš. Razložili so mi, da so tu imeli svo-

bora. Nekaj sodnikov, ki so se drznili priznati monarhično mislečim osebam pravico v civilnih procesih, so pozvali v Lizbono in jih brez zaslisanja zaprli kot se poroča iz Lizbone. Tiskovna in zborovalna svoboda je sedaj na Portugalskem manj znana kot kdaj prej. Monarhičnih in katoliških listov se ne trpi; njihova uredništva napadajo vsak teden pocestne tolpe in katoliški časnikarji niso nobeno uro gotovi svojega življenja. Zborovalno pravo velja samo za republikance. Policija, ki isče zarotnikov, z vso vnemo zasleduje »veleizdajnike«.

Kako republikanska policija zasleduje »zarotnike« in kaka svoboda mora vladati v državi, ki jo proslavlja naši liberalni listi z »Jutrom« na čelu, nam najbolje dokazuje sledeče dejstvo, o katerem poročajo listi iz Lizbone. — Dan za dnem je prihajalo v neko zasebno hišo več možkarjev okoli desete ure zvečer ter so ostajali tamkaj po več ur. Policija je seveda sklenila, oblegati hišo. Previdno je v mraku obkrožila četa branilce svete pravice in reda, 60 mož po številu, poslopje. Viši so celo prodri do vrat, za katerimi so sedeli zarotniki. Znotraj so se čule tihe, a strastne besede: kralj, dama, konjik. Ni bilo več dvoma, da je v sobi zbrana družba nevarnih zarotnikov, — republika je bila v nevarnosti. Z revolverji in sabljami v rokah je udrla policija v sobo ter našla tam — več hazardnih igralcev ... Podobnih slučajev je mnogo.

Evropsko časopisje ve mnogo poročati o odkritih zarotah na Portugalskem. V resnici pa so te vesti namenoma uprizorne od novih portugalskih mogočjakov, ki hočejo svojo brezobzirno diktatorično postopanje vsaj deloma upravičiti.

Nered, preganjanje, gospodarsko nazadovanje, vedno močnejša anarhija — to vse je bilanca republikanskega režima na Portugalskem.

Novi davki.

Veliki izdatki za armando in morarico silijo vladu, da začne resno premišljati, kako zvišati dohodke države, kar sicer na Dunaju že dobra tri leta premišljajo, a še do danes niso nič pametnega izkuhali. Bivši finančni minister Bilinski si je cel kup davkov izmisli, pa nobeden ni bil všeč parlamentu. Njegov naslednik dr. Robert

Svetna ves, kjer vlada nemškobileralni magnat slovenskega pokolenja, ki sliši na lepo slovensko ime Krasnik. Nekoč je v tej občini županova gospod Štih, po njegovi smrti je prišla v nemškatarske roke in pred leti so jo spet dobili Slovenci. Sedaj je bil položaj, kakor so mi razlagali, sledeči: Prvi razred brezpogojno naš, drugi menda tudi, a tretji bi lahko padel. Delavci, ki hodijo v tovarno na Bistrici, so pod vplivom nemškega kapitala, Krasnik je parceliral neko njivo in razdelil med razne nemškutarje v Celovcu in Borovljah, ki plačajo na ta način po 4 vinjarje občinskih doklad. Toda vkljub temu je bilo upanje veliko, da zmagajo Slovenci.

V Podsinji ves sem vstopil v hišo fanta Tomaža Maleja, enega najagilnejših narodnih slovenskih delavcev v tem kraju. Hiša je čisto prostota, kmečko poslopje stare vrs e. Nizko viseči črni trami nad glavo, velika, topla peč, obširna bela miza v kotenju, pod stropom za mizo v kotu vise pa priproste svete podobe, slikane na steklo. Fant sedi za mizo in piše vabila za popoldanščjo prireditve. Pisavo ima tako lepo, pokoncu stoječo, krepko, ki bi delala čast vsakemu študiranemu človeku. Očividno se mu malo mudri. Saj odide po prireditvi takoj v Ljubljano na delavski kurz, a pred odhodom ima še mnogo urediti.

Mayer pa je v budgetnem odseku nазвал, da se bo treba stvari vendarle lotiti in sicer misli on najpreje na zvišanje osebnodohodninskega davka, in sicer na žganje in na monopol na žveplenke. Razun tega namerava vlada inkamerirati davek na pivo, zvišati davek od dedščin in obdavčiti avtomobile.

Za zdaj gre pač le za zvišanje osebnodohodninskega davka in davka na žganje.

Davek na žganje nese danes, to se pravi leta 1909., 65 milijonov. Denaturirani, zgorj za tehnične namene uporabljiv špirit stane danes na Dunaju nadrobno 54 vinarjev liter, špirit za uživanje pa 2 K 10 vin., v čemer je vracanano 20 v mestne užitnine za liter. Iz enega litra špirita pa se napravi nekako tri litre žganja, torej pride 70 vin. davka na liter žganja. V finančnem programu Bilinskega se je določilo povišanje davka na 1 hl žganja od 90 K na 140 K, novi finančni minister pa predlaga povišanje od 90 K na 150 K. Država bi na ta način 18 milijonov več kakor doslej dobila.

Glede osebne dohodnine predlaga vlada, da se za dohodke od 20.000 K davek poviša do 6 1/2 % skrajne mere; zahteva se vpogled v poslovne knjige, dodatni davek na visoke dividende naj se zviša do 10 % in obdavči tudi tantieme upravnih svetnikov in ravnateljev. Od tega si obeta vlada 8 milijonov krov dohodkov več, nevpoštovši rezultata iz vpogleda v poslovne knjige.

Pododsek finančnega odseka posanske zbornice pa je izdelal predloge, ki davek od osebne dohodnine še velikoboj zvišujejo kakor hoče vlada. Povišanje naj se začne že pri 10.000 K dohodkov. Pododsek pa predlaga olajšave za hranilnice in posojilnice, odobrava pa vpogled v poslovne knjige, česar se trgovstvo seveda zelo brani.

Ljudski oder.

Tako je ime zbirki, ki jo je začela izdajati »Katoliška Bokvarna« v Ljubljani in katere 1. zvezek prinaša narodno igro v petih dejanjih »Domen«, ki jo je po istoimenski lepi povišti Josipa Jurčiča priredil Ivan Česnik.

Kdo ne pozna Jurčičevega »Domna«, nezakonskega sina zlobnega graščaka Sovi, ki je v mladosti zapeljal Domovo mater Meto, pozneje pa se hoče svojega sinu, ki ga noče za svojega pripoznati, iznebiti, ker mu je na poti in ljubi Anko, ki je všeč tudi pohotnemu graščaku. Domna pusti Sovi vjeti, da bi ga vtaknili v vojake, a Domen, ki je medtem od svoje matere izvedel, kdo je njegov oče, se biričem iztrga in pride ravno ob onem času domov, ko je že vsa vas izvedela za Sovine grehe in se obrnejo reči slabo za malopričnega moža. Šaljivi berač in godec Urh tudi poseže v velezanimivo dejanje in Sovi zažge grad, da slednji znori. Ob smrtni postelji Mete se nato Domen in Anka vzameta v zakon.

Zelo srečna je bila misel Jurčičevega »Domna« dramatizirati in tako vspomniti za naše ljudske odre. Igra je v resnici narodna s krepkimi prist-

nimi kmečkimi značaji, domačim in časih izvirno dočipnim jezikom, dejanje se tudi plete velezanimivo, tako da si bo ta ljudska igra gotovo namah vse naše odre osvojila in postala ena izmed najbolj priljubljenih.

Cena izvodu je 80 vin. in se dobiva v »Katoliški Bokvarni« v Ljubljani.

Tedenski pregled.

Na Francoskem imajo novo ministrstvo — prav pisano družbo. Internationalno svobodomiselstvo je s to vlogo lahko zadovoljno, jasno pa je, da se začenja za Cerkev nova doba trpljenja. — Med vsemi velevlastmi izdaja Avstrija najmanj za armado. — Portugalski framsioni postavijo pred sodišče škofe, ker niso izposlovali za izdajo pastirskega lista dovoljenja lože. — Nagrobeni spomenik za † kardinala Jakoba Missia je v delu. Izvršuje ga kipar Alojzij Repič. — Na shodu na Vačah je 5. marca govoril dr. Krek o pomenu in namenu S. L. S. — Na shodu na Savi pri Jesenicah je pa poročal župnik Skubic o pomenu občinskih volitev. — Slovenska Matica je 5. marca imela 47. občni zbor. Društvo ima 5 častnih članov, 189 ustanovnikov in 3779 letnikov. — Istrski Lahi izvršujejo tako nasilja proti hrvaški večini v Istri, da je že voda postala nanje potorna. Delegat Grabmayer je Lahe zaraditega grajal v delegacijah. — Na Čatežu pri Veliki Loki je na shodu poročal dr. Lampe o deželnem zboru. — V izobraževalnem društvu v Dravljah pa sta v nedeljo predaval g. Legvart o živinoreji in skribi za hlev; v Št. Vi, du pa g. prof. Pengov o porabi električne v kmetijstvu. — I. delavski tečaj se je pričel v ponedeljek in traja cel teden dopoldne in popoldne. — Slovensko delavsko društvo je imelo v nedeljo shod v Ljudskem domu. Poročala sta poslanec Gostinčar in profesor Dermastia. — Liberalci v Ljubljani so napravili v nedeljo shod pri Kroni, kjer je poudarjal dr. Tavčar, da se mora razmerje med Ljubljano in deželnim zastopstvom korenito izpremeniti. Mi ravno to hočemo. — Pri Amerikancu je pa na shodu dr. Triller rekel o S. L. S., da ni vredna, da bi se nanjo pljunilo. Obračun pride v deželnem zboru. — Druga pošiljatev argentinskega mesa je došla v nedeljo, 5. marca v Ljubljano. — Izborni gledališki igralec gosp. Anton Verovšek je obhajal 25letnico na polju domače gledališke umetnosti. — Ker sta se pripetila dva slučaja koz v Šiški, zato cepijo na ljubljanskem magistratu kozem vsem, katerim je od zadnjega cepljenja preteklo že sedem let. — Ljubljanske župnije imajo po novem ljudskem štetju: stolna 3445, Šentjakobska 5677, Šentpeterska 13.413 (samov mestu), trnovska 6014 in frančiškanska 10.112 duš. Napredovalo so vse razun stolne. — Na Dunaju se je 5. marca vršil katoliški shod z ogromno udeležbo. Shod je zavzel odločno stališče zoper hujskovalno delovanje protestantskih pastorjev v Avstriji in zoper protiavstrijsko pročodrimsko gibanje. — Med Preserjem in Brezovico je 6. marca vlak povozil dva vola. — Francoski predsednik Fallieres ne obiše letos Rima. Tudi on ne vleče z

Lahi. — V nekaterih pokrajinh kitajske države vlada grozna lakota. — Na Dunaju in v Budimpešti so se nekateri ženske pokazale na ulici v hlačah, pa jih je občinstvo obsulo z norčijami in opombami, da so se morale ženske skriti. — Ker je dr. Kramar v delegacijah govoril zoper združenje Slovencev in Hrvatov na podlagi trializma, je »Slovenec« dal duška ogorčenju, ki je vsled tega nastalo v slovenski in hrvaški javnosti. »Slovenec« članek je pršel v sejo Slovenske Unije, kjer je bil dr. Kramar blamiran in so vsi govorniki odobravali stališče dr. Susteršiča. — Slovensko ljudstvo na Prekmurščem (na levi strani Mure v okolici Radgona) postaja vedno močnejše. Vasi so všolane v nemško šolo v Radgono, a ljudstvo se med seboj uči slovenski čtati in pisati, ustanavlja si društva in postaja vedno bolj zavedno. — Nova društvena postava bo sprejeta v državnem zboru. Odpravil se bo razloček med političnimi in nepolitičnimi društvi. Ženske bodo popolnoma enakopravne moškim. — V Rusiji so 4. t. m. slavili petdesetletnico, ko je car Aleksander II. osvobodil ruskega kmeta tlačanstva. Postavili so ta dan carju več spomenikov. — Nov odsek Orla so ustanovili 5. t. m. na Stari Vrhniku. — Lurško romanje napravijo Dunajčanje dne 24. aprila 1911. — Deželna gospodinjska šola v Repnja na Gorjenskem začne letni tečaj 1. maja za notranje gojenke. — V okolici Kočevja živi 106 let stara Marija Wiederwohl, ki je bila petkrat omožena. — V Št. Janžu v Rožu na Koroškem so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci v vseh razredih. — Trdi se, da so vsi vladarji sklenili, da ne gredo osebno v Rim slavit združenje Italije in ne žalit papeža. — Pastirsko pismo Ljubljanskega knezoškofa glede dobrega in slabega časopisa nas opominja na dolžnost razširjati katoliško časopisje in zatirati brezversko, protidomovinsko in nemarno časopisje. — Pisateljsko podporno društvo v Ljubljani prosi doneskov za popravo grobnih spominkov, oziroma spominskih plošč † Antona Linharta, Matije Čopa in Valentina Vodnika. — V Maroku so reforme novega sultana povzročile vstajo rodov severno in južno od Feza. Vstaši oblečajo glavno mesto Fez. Odstaviti hočejo sedanega sultana in do vlaže spraviti prejšnjega starega sultana. — Zdravstveno stanje za kozami obolelih in v bolnici za silo izoliranih dveh delavk v Ljubljani je precej opasno. Nov slučaj se ni pripetil. — Dr. Korošec je v državnem zboru govoril pri reformi društvenega zakona, da smo bili Slovenci prvi, ki so zahtevali izpremembo zakona. — Napredek vidimo povsod, a povsod se moderni svet premalo briča in ravna po geslu: Iščite Božjega kraljestva. In zato pada hravnost. S padanjem hravnosti pa preti tudi poguba celim narodom. — Učiteljski tiskarni, ki tiska »Jutro« je »Jutrov« urednik Milan Plut dolžan 23.300 K. Učiteljska tiskarna je izdala tudi neke vrste razglednice s katerimi sramoti Ljubljano. Iz Učiteljske tiskarne ne naročajte nobene stvari.

Godovi prihodnjega tedna:
12. marca: nedelja 2. postna (kvaterna), Gregor I. papež.

Pogledam, kakšne liste imajo v tej hiši in na svoje veliko začudenje najdem: »Mira«, »Domoljub«, »Bogoljub«, »Zlata doba«, »Mladost«, »Naš dom«, ako jih ni bilo še več. Na mizi je pa ležal lanski letnik »Dom in Sveta«, katerega si od nekod izposojajo. Tudi ima shranjene svoje pisarie v najlepšem redu. Pričel je jemati doli neka pisma ter mi jih kazati. Potem jih je pa spet deval na svoj prostor. Ta zakajena polica igra menda precejšnjo ulogo v narodnem in izobraževalnem delu te okolice.

Pripomniti moram še, da je Tomaž Male tudi voditelj tukajnjega abstinenčnega krožka ter je nabral že precej somišljnikov.

Med tem, ko sem si ogledoval hišo, ter se razgovarjal z mladeniči, ki so se nabrali v sobi, so imeli pa mati čisto druge misli in skrbi, ki meni niti na um niso prišle. Skuhali so namreč pristno kranjsko klobaso ter jo položili pred mene obenem z lepim hrenom, ki je bil pa tako hud, da je pekel v oči, komaj da sem ga od daleč zagledal. Ko sem použil dar gostoljubne hiše, so mi hoteli prinesi še kupico vina, a na mojo opazko, da sem abstinent, so mati odvrnili: »Potem pa morda čašico«, ter so mi res takoj prinesli čašico, seveda brez ruma.

Potem je prišel v hišo tudi prijazni domači gospod župnik, ki je šel med tem obiskat neko bolnico in vrnila sva

na. Samo iz gostiln je bilo nekaj šuma in par otrok sem videl na ulici, ki so se pa plašno umikali. Pozna se takoj, da vlaža takoj nemški liberalizem. Pri Krasniku sem se preskrbel s cigaretami za daljšo pot.

Proti Kaplji nas je srečavalo nekaj ljudi. Slovenci so prijazno pozdravljali po slovensko, nemškutarji pa potuljeno gledali v tla in hiteli daljje, kakor da bi imeli slabo vest. Menda čutijo, da so zapeljani in vest se jim mora včasih oglašati. Saj je pa res čudno, kako more slovenski kmet in delavec biti nemški liberalci, to je pristaš stranke, katero vodijo krivonosi judovski bogataši. Saj je vendar liberalizem tudi na gospodarskem polju na celi črti sovražen priprostemu ljudstvu.

V Kaplji sva zavila h gospodu župniku Limpulu.

Kaplja je sedaj ena najbolj vročih točk na slovenskem Koroškem in gospod župnik ima tako težko stališče Del fare tvori obenem s Šent Janžem občino Svetna ves, drugi del spada pa k občini Podljubelj. Sploh so na Koroškem fare večinoma razigrane na več občin. To so storili nemški liberalci menda radi tega, da bi tako zmanjšali vpliv duhovščine na občino. Upajmo, da se gorečemu in previdnemu gospodu župniku v Kaplji počasi posreči urediti razmere. Prišel je namreč šele pred kratkim na to mesto.

Podljubeljsko občino ne bo lahko pridobiti. Prvi razred je nepristopen, ker odločujejo glasovi raznih uradni

ni kmečkimi značaji, domačim in časih izvirno dočipnim jezikom, dejanje se tudi plete velezanimivo, tako da si bo ta ljudska igra gotovo namah vse naše odre osvojila in postala ena izmed najbolj priljubljenih.

Cena izvodu je 80 vin. in se dobiva v »Katoliški Bokvarni« v Ljubljani.

Na Francoskem imajo novo ministrstvo — prav pisano družbo. Internationalno svobodomiselstvo je s to vlogo lahko zadovoljno, jasno pa je, da se začenja za Cerkev nova doba trpljenja. — Med vsemi velevlastmi izdaja Avstrija najmanj za armado. — Portugalski framsioni postavijo pred sodišče škofe, ker niso izposlovali za izdajo pastirskega lista dovoljenja lože. — Nagrobeni spomenik za † kardinala Jakoba Missia je v delu. Izvršuje ga kipar Alojzij Repič. — Na shodu na Vačah je 5. marca govoril dr. Krek o pomenu in namenu S. L. S. — Na shodu na Savi pri Jesenicah je pa poročal župnik Skubic o pomenu občinskih volitev. — Slovenska Matica je 5. marca imela 47. občni zbor. Društvo ima 5 častnih članov, 189 ustanovnikov in 3779 letnikov. — Istrski Lahi izvršujejo tako nasilja proti hrvaški večini v Istri, da je že voda postala nanje potorna. Delegat Grabmayer je Lahe zaraditega grajal v delegacijah. — Na Čatežu pri Veliki Loki je na shodu poročal dr. Lampe o deželnem zboru. — V izobraževalnem društvu v Dravljah pa sta v nedeljo predaval g. Legvart o živinoreji in skribi za hlev; v Št. Vi, du pa g. prof. Pengov o porabi električne v kmetijstvu. — I. delavski tečaj se je pričel v ponedeljek in traja cel teden dopoldne in popoldne. — Slovensko delavsko društvo je imelo v nedeljo shod v Ljudskem domu. Poročala sta poslanec Gostinčar in profesor Dermastia. — Liberalci v Ljubljani so napravili v nedeljo shod pri Kroni, kjer je poudarjal dr. Tavčar, da se mora razmerje med Ljubljano in deželnim zastopstvom korenito izpremeniti. Mi ravno to hočemo. — Pri Amerikancu je pa na shodu dr. Triller rekel o S. L. S., da ni vredna, da bi se nanjo pljunilo. Obračun pride v deželnem zboru. — Druga pošiljatev argentinskega mesa je došla v nedeljo, 5. marca v Ljubljano. — Izborni gledališki igralec gosp. Anton Verovšek je obhajal 25letnico na polju domače gledališke umetnosti. — Ker sta se pripetila dva slučaja koz v Šiški, zato cepijo na ljubljanskem magistratu kozem vsem, katerim je od zadnjega cepljenja preteklo že sedem let. — Ljubljanske župnije imajo po novem ljudskem štetju: stolna 3445, Šentjakobska 5677, Šentpeterska 13.413 (samov mestu), trnovska 6014 in frančiškanska 10.112 duš. Napredovalo so vse razun stolne. — Na Dunaju se je 5. marca vršil katoliški shod z ogromno udeležbo. Shod je zavzel odločno stališče zoper hujskovalno delovanje protestantskih pastorjev v Avstriji in zoper protiavstrijsko pročodrimsko gibanje. — Med Preserjem in Brezovico je 6. marca vlak povozil dva vola. — Francoski predsednik Fallieres ne obiše letos Rima. Tudi on ne vleče z

Lahi. — V nekaterih pokrajinh kitajske države vlada grozna lakota. — Na Dunaju in v Budimpešti so se nekateri ženske pokazale na ulici v hlačah, pa jih je občinstvo obsulo z norčijami in opombami, da so se morale ženske skriti. — Ker je dr. Kramar v delegacijah govoril zoper združenje Slovencev in Hrvatov na podlagi trializma, je »Slovenec« dal duška ogorčenju, ki je vsled tega nastalo v slovenski in hrvaški javnosti. »Slovenec« članek je pršel v sejo Slovenske Unije, kjer je bil dr. Kramar blamiran in so vsi govorniki odobravali stališče dr. Susteršiča. — Slovensko ljudstvo na Prekmurščem (na levi strani Mure v okolici Radgona) postaja vedno močnejše. Vasi so všolane v nemško šolo v Radgono, a ljudstvo se med seboj uči slovenski čtati in pisati, ustanavlja si društva in postaja vedno bolj zavedno. — Nova društvena postava bo sprejeta v državnem zboru. Odpravil se bo razloček med političnimi in nepolitičnimi društvi. Ženske bodo popolnoma enakopravne moškim. — V Rusiji so 4. t. m. slavili petdesetletnico, ko je car Aleksander II. osvobodil ruskega kmeta tlačanstva. Postavili so ta dan carju več spomenikov. — Nov odsek Orla so ustanovili 5. t. m. na Stari Vrhniku. — Lurško romanje napravijo Dunajčanje dne 24. aprila 1911. — Deželna gospodinjska šola v Repnja na Gorjenskem začne letni tečaj 1. maja za notranje gojenke. — V okolici Kočevja živi 106 let stara Marija Wiederwohl, ki je bila petkrat omožena. — V Št. Janžu v Rožu na Koroškem so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci v vseh razredih. — Trdi se, da so vsi vladarji sklenili, da ne gredo osebno v Rim slavit združenje Italije in ne žalit papeža. — Pastirsko pismo Ljubljanskega knezoškofa glede dobrega in slabega časopisa nas opominja na dolžnost razširjati katoliško časopisje in zatirati brezversko, protidomovinsko in nemarno časopisje. — Pisateljsko podporno društvo v Ljubljani prosi doneskov za popravo grobnih spominkov, oziroma spominskih plošč † Antona Linharta, Matije Čopa in Valentina Vodnika. — V Maroku so reforme novega sultana povzročile vstajo rodov severno in južno od Feza. Vstaši oblečajo glavno mesto Fez. Odstaviti hočejo sedanega sultana in do vlaže spraviti prejšnjega starega sultana. — Zdravstveno stanje za kozami obolelih in v bolnici za silo izoliranih dveh delavk v Ljubljani je precej opasno. Nov slučaj se ni pripetil. — Dr. Korošec je v državnem zboru govoril pri reformi društvenega zakona, da smo bili Slovenci prvi, ki so zahtevali izpremembo zakona. — Napredek vidimo povsod, a povsod se moderni svet premalo briča in ravna po geslu: Iščite Božjega kraljestva. In zato pada hravnost. S padanjem hravnosti pa preti tudi poguba celim narodom. — Učiteljski tiskarni, ki tiska »Jutro« je »Jutrov« urednik Milan Plut dolžan 23.300 K. Učiteljska tiskarna je izdala tudi neke vrste

Tižiske novice.

t Občni zbor hranilnice in posojilnice v Tržiču se je vršil dne 5. marca t. l. V načelstvo so bili izvoljeni gg.: Viktor Čadež (kot načelnik), Jože Potokar, Fr. Ahačič, Janez Golmajer, Jakob Rožič, Ignacij Meglič in Anton Golle; v nadzorstvo pa so bili izvoljeni gg.: Jakob Pernuš, Jernej Zelezničar, Jožef Ahačič, Fr. Rožič, Jož. Sitar, Janez Zupan. — Letos je izdala posojilnica izkaz hranilnih vlog s pripisanimi obrestmi vred, kakor so bile vredne koncem leta 1910. Vsak, kdor je imel dne 31. decembra 1910 v tej hranilnici naloženega kaj denarja, dobi brezplačno izkaz ob uradnih urah. Vsem somišljenikom pa kličemo: Svoji k svojim!

t Društvene vesti. Svoj praznik ima društvo na god svojega zavetnika sv. Jožeta. Na ta dan bo ob desetih v cerkvici sv. Jožeta sveta maša za društvo, popoldne ob štirih ravnatom petelitani. Društveniki in društvenice se zbero toliko prej pred Društvenim domom, da bodo mogli dobre četrt ure pred začetkom odkorakati. — Isti dan zvečer ob pol osmilih priredi ženski odsek igro »Cvetina Borograjska« in jo ponovi v nedeljo teden (dne 25. t. m.) ob pol petih popoldne.

t Zopet nesreča. Včeraj teden je Marija Radon, delavka v predilnicu, snažila stroj. Naenkrat jo stroj zagrabi in ji odtrga nekaj mesa na roki in jo hudo rani na licu. Sprič tako pogostih nesreč, ki se pri nas tolikrat ponavljajo, bi bilo želeti večje previdnosti. Stroj ni nobena igrača!

t V cestni odbor za tržički sodni okraj so bili včeraj izvoljeni iz kmečkih občin: Janez Golmajer, župan v Kovorju; Ignacij Meglič, župan v Lomu; Jožef Ahačič, posestnik v Seničnem; Lovro Aljančič, posestnik v Bitrici in Jakob Rožič, posestnik na Hudem. Namestnika: Ivan Ankele, župan pri Sv. Ani in Janez Šlibar, posestnik v Kovorju. — Trška občina tržiča je izvolila g. župana Mallyja, za namestnika g. tovarnarja Goekena.

t V zdravstveni zastop so bili izvoljeni gg.: župan Mally, Ankele, Golmajer, Meglič, Fajfar, tovarna Goeken in posestnik Primožič.

t Vsled škrilatec, ki se je prav te dni zopet pojavila, sta bila danes, 10. marca, zatvorjena oba otroška vrtca.

Seja Irgovske in obrne zbornice.

Ljubljana, 10. marca 1911.

Sejo vodi zbornični predsednik Lenarčič, vlogo zastopa vladni svetnik Kulavics, zapisnikar dr. Murnik. Za overovatelja zapisnika imenuje predsednik svetnika Globelinika in Mejača.

Predsedstvena naznanila.

Med drugim omenja predsednik, da je glede na nedostatke na postaji Domžale izjavilo ravnateljstvo državnih železnic v Trstu, da po zbornici grajan nedostatki obstajajo, a da jih ni mogoče odpraviti, ker manjka denarja. Nadalje izvaja predsednik:

Znižana voznina za delavce na domu.

Neka tovarna za čevlje se je obrnila svojčas do zbornice za intervencijo, ker se je na gorenjski in tržički železnični progi od strani železniških organov delavcem na domu odrekla

pravica, posluževati se na podlagi legitimacije za delavce znižane voznine do tovarne in domov. Prepričana, da to ne odgovarja bistvu predmetnih predpisov, se je zbornica pritožila v utemeljeni vlogi na merodajnem mestu. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic je nato naznanielo v dopisu z dne 27. novembra, da je glede gorenjske proge izdalo postajam potrebnih nalog, in sicer na podlagi osebne tarife del II, zvezek 1. V tarifi za lokalno železnicu Kranj-Tržič pa ni določbe za izdajanje delavskih izkaznic, zategadelj na tej progi ni mogoče vporabljati vozne ugodnosti te vrste za delavce na domu. Treba je bilo torej zaradi dopolnitve predpisov obrniti se na c. kr. železniško ministrstvo. V dopisu z dne 3. t. m. je c. kr. ravnateljstvo državnih železnic naznanielo, da so odslej dovoljene tudi na progi Kranj-Tržič vozne olajšave za delavce na domu, če se izkazuje s potrdilom obrtnega oblastva, da so delavci na domu in z delavsko legitimacijo, in sicer pri vožnjah za prevzemanje materijala in oddajanja izdelkov od postaje, ki je najbljžja stanovnišču delavca do postaje, ki je najbljžja bivališču delodajalca ter obratno. Intervencija je torej imela popoln uspeh.

Volitev predsedstva.

Predsednik imenuje za skrutinatorja svetnika Fürsager in Supančič. Med 18 glasovi jih je dobil za predsednika 16 Lenarčič, ki se zahvaljuje za izkazano mu zaupanje in naglaša, da se je ves čas trudil za to, da dvigne ugled zbornice, ki stoji danes v isti vrsti z drugimi zbornicami. Zasebne razmere mu pa ne dopuščajo, da bi zopet vodil nadaljnje delo in zato za danes odklanja izvolitev. (Odobravanje.) Pri drugi volitvi predsednika je bilo oddanih 17 glasovnic, izvoli se s 17 glasovi za predsednika Ivan Knez, ki izjavlja, da sprejme izvolitev. Za podpredsednika je bilo oddanih 18 glasovnic, s 17 glasovi je izvoljen Ivan Kregar, ki se zahvaljuje za podeljeno zaupanje, izjavlja, da sprejme izvolitev in izjavlja, da bo z vsemi silami delal na povzdigo in za koristi obrti, trgovstva in industrije. (Odobravanje.)

Pri volitvi začasnega predsednika je bilo oddanih 17 glasovnic, 12 jih je bilo za Pammerja, 1 glas za Schreya, 5 listkov je bilo praznih. Pammer: »Ker se je pri glasovanju pokazalo, da se ni držal sklenjen kompromis, odklanjam izvolitev.« (Presenečenje.) — Svetniki vseh strank se zbirajo okoli Pammerja. Lenarčič in Knez kratko konferirata, nakar se oglesi k besedi novoizvoljeni predsednik Knez, ki izjavlja, da se je pri volitvi zgodilo, česar bi nihče ne bil pričakoval. Vsak se mora držati dogovora. Pammerju se je nekaj zgodilo, kar ni zaslužil. Pozivlja, naj vsi glasujejo za Pammerja. Pri ponovni volitvi je dobil Pammer 17 glasov in je bil izvoljen. Izjavlja, da izvolitev sprejme.

Nadaljne volitve.

Za računske pregledovalce se izvolijo: Mejač, Ložar, Rohrman. (Predlagal Kregar.) V komisijo za obravnavne radi zagotovite vojaških naturalnih potrebščin se odpošljeta Majdič in Schrey; v kuratorij slovenske trgovske šole pa Lenarčič; v odbor obrtnih nadaljevalnih šol v Krškem pa pred-

sednik Kirske obrtne zadruge. (Predlagal Ložar.)

Za potajoče občinstvo na dolenjski železnicici.

Svetnik Zorc izvaja:

Kdor se je že vozil v Novo mesto ali v Kočevje, se je gotovo prepričal, kako slabo da je na teh progah preskrbljeno za osebni promet. Osebnih voz je vedno premalo, osobito ob nedeljah in ob praznikih in ob sejmih, ki jih je vsak teden po več na Dolenjskem. Sam sem bil že ob takih dneh priča, ko nas je sedelo v kupeju za 18 oseb 23, stal po 12. Neko nedeljo je bil voz tako natlačen, da je prišlo neki gospici slab. Tako je pozimi, še slabše je pa poleti. Občinstva je večinoma za dva vlaka, vlak pa ima dva ali tri vozove III. razreda. Od Ljubljane do Novega mesta moraš stati, nazaj pa tudi, ker so vozovi prenatlačeni. Jutranji vlak se odpelje iz Ljubljane šele po 7. uri zjutraj, tako da se pripelje v Novo mesto ali v Kočevje šele ob 11. uri dopoldne in vozi poleti v najhujši vročini. Zvečer je ravno tako neugodno, ker odpelje vlak iz Novega mesta z razbeljenimi vozovi že ob 6. zvečer. Tako slab je preskrbljena Dolenjska z zvezami, dasi sta ob progi dve zdravilišči, ki sta dobro obiskani. Ob nedeljah in praznikih bi moral voziti, kakor to vozi na kamniški, tudi na dolenjski železnicni poseben nedeljski vlak. Iz Ljubljane naj bi se odpeljal vlak zgodaj zjutraj, pozno zvečer naj bi se pa vračal v Ljubljano. Predlaga nujno: Zborničnemu predsedstvu se naroča, naj izposluje pri ravnateljstvu drž. železnic, da preskrbi na progah Ljubljana—Novo mesto—Kočevje zastonno število voz. Vpelje naj se že s 1. majnikom nedeljski vlak, ki naj bi se odpeljal ob nedeljah iz Ljubljane ob 5. ali vsaj ob pol 6. uri, zvečer naj bi se pa vračal iz Novega mesta, odnosno Kočevja ob 8. uri. (Odobravanje.)

Kregar sodi, da bi kazalo v predlogu opustiti uro, kdaj naj bi odhajal predlagani nedeljski vlak, da glede na zahtevan potreben vlak pisarna lažje posreduje pri železniških oblastih. (Pričrjevanje.) V Kregarjevem smislu izpremenjena Zorcova predloga nato obveljata soglasno.

Izredna podpora obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani.

Šolski odbor obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani je poslal zbornici proračun obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani za leto 1911., ki izkazuje skupne potrebščine 21.041 K 67 vin. ter pokritja 18.111 K 89 vin., torej primanjkljaja 2929 K 78 vin. V pokritju vpošteva tudi redno zbornično podporo v znesku 1800 K, prosi pa za pokritje primanjkljaja zbornico še za izredno podporo v znesku 500 K.

Tudi lani je šolski odbor obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani prosil za izredno podporo. Častita zbornica je v svoji seji dne 24. maja 1910 vkljub slavemu svojemu finančnemu stanju dovolila znesek 500 K izredne podpore, to pa le glede na to, ker so te šole vsled reorganizacije in radi selitve in razdelitve v več oddelkov imele izredne stroške. Tudi letos gmotno stanje zbornično ni ugodno. C. kr. trgovinsko ministrstvo je dovolilo samo 6%no zbornično doklado, če da se bo z 6 odstotki ob normalnem dohodu zbornične do-

klade doseglo za zbornično potrebščino potrebno pokritje, ker je povprečni uspeh za 1% v letih 1907—1909 znašal že okrog 12.500 K. Toda da bi se doseglo za leto 1911. proračunjeno in po ministrstvu odobreno pokritje po zbornični dokladi v znesku okroglo 81.000 kron, bi moral 1% letos znašati 13.500 kron. Ministrstvo torej računa z večjim donosom, nego je bil povprečno v letih 1907—1909. Dosedanji letosni donos zbornične doklade pa tega ne kaže, ampak je še nekoliko slabši nego leta 1910., ko je znašal 1% okroglo samo 11.500 K. Prva dva meseca je došlo letos na dokladi 8389 K 48 vin. proti 8417 K 59 vin. v prvih dveh mesecih lani. Ob takem položaju pač ne bo more dosegči po ministrstvu predpisane blagajnične rezerve ter bodo denarna sredstva po mnjenju odsekov zadostovala komaj tedaj, če se bomo strogo držali proračuna. Združeni odseki potem takem ne morejo nasvetovati kakšnega prekoračenja za obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani v proračun počavljenega zneska 1800 K ter tudi glede na to, da se je že tako počenši z lanskim letom redna podpora za te šole zvišala od 1200 K na 1800 K, predlagajo častiti zbornici, da blagovoli prošnjo za izredno podporo odkloniti. Obvelja soglasno.

Prošnja raznih obrtnih nadaljevalnih šol na deželi.

Tudi od nekaterih obrtnih nadaljevalnih šol na deželi so došle zbornici prošnje za zvišanje podpore. Že lani so v svojem poročilu o enakih prošnjah naglasili združeni odseki, da je gmotno stanje teh šol v resnici zelo neugodno, da pa so odseki mnenja, da je vzdrževanje trgovskih in obrtnih šol predvsem stvar države ter da ni izdatnejših prispevkov zahtevati od trgovske in obrtniške zbornice, torej posredno od trgovcev in obrtnikov samih, ki že tako plačujejo ogromne davke državi, in nakladati po njih vzdrževanim organizacijam bremena, ki bi jih po svoji naravi morala nositi država. Tudi na to je iznova kazal združenim odsekom, da zbornični prispevki za naprave, ki so v korist predvsem srednje- in maloobrtnim krogom, že sedaj dosegajo ves znesek, ki ga prejema zbornica na dokladi iz kategorije srednje in iz kategorije male obrti. Iz teh razlogov ter glede na zbornični gmotni položaj, pojasnjen že pri prejšnji točki dnevnega reda, stavijo združeni odseki predlog: Častita zbornica skleni, da je vse prošnje za zvišanje podpore obrtnim nadaljevalnim šolam, ki so zbornici že došle in istotako vse, ki bi letos še došle, odkloniti. Obvelja soglasno.

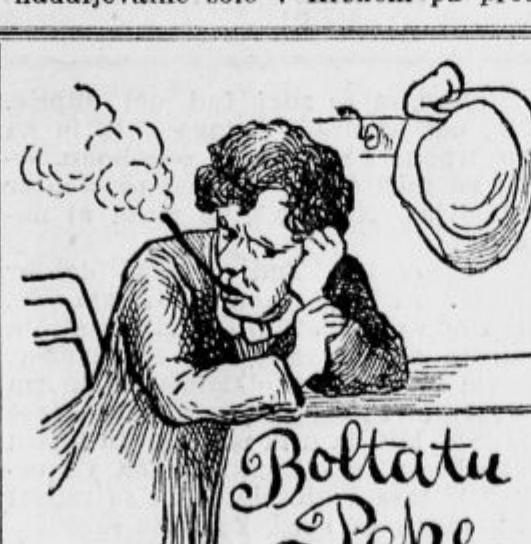
Druge prošnje.

Gostilničarski zadrugi v Ljubljani se dovoli naknadna podpora 200 kron za gostilničarski in kuhrske tečaj.

Poučno-obrtni razstavi Zadruge rokodelskih obrtnikov v Krškem se dovoli podpora 50 kron.

Deželni zvezi za tujski promet se dovoli podpora 600 kron, nakar zaključi predsednik javno sejo, kateri sledi tajna seja.

Spominjajte se pri vseh priditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

»Serbus Dolfi! Kam ja pa spet maš? A s že pukosu?«

»Tlela u kavarna grem mal na enga črnga.« udgovoru m je gespud placršepetar, ke sma se dubla unkat upoune na Dunisk cest glih pred Hribarjuva tiskarna in tou ja kar naprej ubrat, kokr kakšna kubila, če začut brenčna pud repam.

»Oho! Tku mošk t pa ni treba bt, če prou s tku lep! Jest b rad iz taba mal pukramlou; sej črn kufe u ustou črn in zmankal jm ga zate tud na bo. Mal pejma tlela naprej preke svetmo Kristofe, de se uva kej pumenila!«

»Iz taba nečem mt nč za upravit!

Ti me zmeri pu zubeh noseš,« zagudroum je gespud placršepetar nad mana in se m tou kar iz rok izpult.

»Na bodno vnder tak, Dolfi! Sej sma vnder prijatl! A m res na prvoše tisteh trideset krajcerju, ke jh zasluzem, če uzamem tebe u grif? Lej, Dolfi; sej se tud ti na braneš zasluzka, ke ga maš pr tojmo upraulajne in pu zubehulačvajne. Uba sma glih, kar ruke s pudejava, pa prijatl ustaniva. Lej, dragina je taka u Iblan, de more res člouk gledat, de se na kašna viža skus prebije in argentinsk mesu tud že en ceu teden prakujem in ke u pršou, znam bt pa glih suh, če na um tebe hitr na muha uzeu. Prvoš m vnder tud ti ene pu kile argentinskega mesa, kokr ga pride u Iblana, uddanga.«

»Kua pa pol ulečete Iblančane iz tistmo vašem argentinskem mesam in jh farbate?! Veš, Dolfi; tu pa ni pušten ud vas. Sej ste guvurl, de ute preskrbel ta mesu glih za srumake.«

»Srumaki nej jeja žgance, pa močnk. Če nimaja vuliuci pravice se jmi tud 'z mesam ni treba trahiter. Kdur je pa vuliuc. a u pa že tud loh.

ka kupu argentinsk mesu, če drge ne, pa pr Šraje na kuludvore; za ene dve kronte s u že lohka en šnicel špogu.«

»Lepa je ta! Kokr vidm, ste liberalci teh misl, de b blu ta nar bulš če b usi, ke nisa vuliuci, ud lakat bli hin.«

»Sej tu je res! Kua pa mama mi ud takeh ldi?«

»Ud tisteh, ke sa scer vuliuci pa vas na volja, mate pa še clu škoda! Kua pa iz tem?«

»Tiste nej pa urah uzame.«

»Čudn lde ste drgač, ampak kaulni pa ste use glih, ke s znate iz samem farbajnam in šimfajnam naprej pumat. Takeh tiču je mal. Jest vas kar ubčedujem; še bl pa tiste, ke vam greja na ta lim. Vaš ksihti morja bt hedu fletn in zapelju, de lde še tulk najne držea.«

Iz tem besedam sm na ta prava struna udar in mu tku srce umehčou, de se je začeu kar tutip zraven mene.

»Mal maš prou, Pepe! Sej res dondons usi ta nar loži ud šimfajna ževena. Viš, jest mam ta nar bl fletn ksihti in ke znam ta nar bl šimfat, pa ta nar bulš ževim!«

»No, viš! Pa pr teh je še tu, de maš ena pusebna sreča zraven usega tojga šimfajna. Ti, Dolfi, ti maš taka sreča, de lohka rečem: če b t vrgu kojnska figa u lft, pa b t pumaranc nazaj dol u roka priletela!«

»Ho, ho, ho! Ti prešmentan Pepe:

Vojška z Japonsko v deselih mesecih?

Iz Washingtona poročajo: Kongresni poslanec Hobson je v poslanski zbornici imel govor, v katerem je dejal, da bode v teku desetih mesecev prišlo do hudega in trdovratnega boja med Japonsko in Zjednjennimi državami. Boj bode silen, ker Japonci se pripravljajo na to, da prizadenejo Američanom usodepoln poraz. Hobson je govoril resno in priporočal z vso odločnostjo, da se Zjednjene države tudi pravočasno pripravijo in svoja mesta na pacifiškem obrežju zavarujejo pred zavratnimi napadi. Japonska je finančno že dolgo pripravljena na vojsko z Zjednjennimi državami in le-te bodo prisiljene iti v dolg in odločilen boj. — Hobson je tudi izjavil, da ne dvomi o tem, da Japonci ob pacifiškem obrežju podpirajo japonsko vlado pri pripravah za vojsko z Zjednjennimi državami.

Japonska da mora pričeti boj, ker ga je že financirala. Ona je edina država, ki je izrabila vse vire dohodkov za vojne priprave, predno je vojno pričela.

Slovenska Straža.

Nove podružnice Slovenske Straže.

Nova podružnica se je ustanovila dne 5. marca v Sv. Tomažu pri Ormožu. Govoril je gospod poslanec in župan A. Meško in Fran Žebot iz Maribora. Pristopilo je 60 članov. Navdušeno je govoril tudi mladenič Pučko. Največ se je trudil gospod kapelan Močnik. Ta močna podružnica bodi vsem štajerskim Slovencem vspodbudljiv klic k ustanavljanju novih podružnic, ki jih tako krvavo potrebujemo, kakor bolnik zdravja. — Jutri se ustanoovi nova podružnica v Leskovcu pri Krškem. V življenje jo je poklical gospod kapelan Andrej Kopitar, ki je trpel zaradi svoje narodnosti na Kočevskem. — Veseli glasovi se slišijo tudi iz okolice Novega mesta. Ponomladi se bliža, naj z njo pride tudi mnogo podružnic. Proslavimo letošnjo Velikonočno, vstajenje, z ustanovitvijo čim več podružnic Slovenske Straže. Proč malodušnost! Vstajenje in delo!

Slomškov dar čez 20 K:

Zložili slavilci štiridesetletnice poroke starišev gospoda župnika Fr. Gomilšeka pri Sv. Petru na Medvedovem selu 22 K. — Hranilnica in posojilnica v Višnji gori 30 K. — Na veselici Kmetijske podružnice nabral gospod Fran Debeljak v gostilni gospoda Moharja v Loškem potoku 21 K 80 vin.

Slomškov dar po 20 K:

Jernej Podpečan, kapelan, Konjice, nabral v Podsradi, občina Križe, 20 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Ivan Tomažič pri odhodnici nadučitelja Iv. Ravnikarja v Trnovem na Notranjskem 11 K. — Herman Vašel, slikar v Sv. Petru v Savinjski dolini, nabral na gostiji Martina Arnska v Zgornji Ponikvi 6 K. — Nabrala Katica Ravnik na gostiji Tomaža Kastner-Pušl, predsednika izobraževalnega društva v Želinjah pri Velikovcu 10 K. — Občina Križe 5 K. — Občina Nasovče 5 K. — Alojzij Tršan, Horjul, 5 K. — Zložili gostje na gostiji Janeza Šorn in Ane Hajušek pri Sv. Petru na Medvedovem selu 10 K. — Kot dar od veselice podružnice »Slovenske Straže«

pri Sv. Križu pri Mariboru 4 K. — Andrej Klobočar, kurat, Log, 6 K. — Anton Simčič, revizor deželne naklade, mesečni donesek 1 K. — Na gostiji Josipa Jakoliča in Terezije Bezjak v Vurbergu pri Ptiju 2 K 50 vin. — Nabral gospod Gregor Kratner na pustni večer v veseli družbi v gostilni pri gospodu Mejaču na Grabnu v Kamniku 6 K 20 vinarjev. — J. Kranjc, Cerkno, Goriško, 1 K. — Vesela družba v gostilni gospoda Ježa v Cerknem, Goriško, 4 krone. — Svatje na ženitnini Ažmanoviča na Pivki 6 K. — Nabranu na veselici podružnice »Slovenske Straže« v Gorjem Logatcu 6 K 25 vin. — Amalija Kožuh, svoj dvakratni zasluk pri izobraževalnem društvu v Brežicah 4 K. — Maks Brložnik v Brežicah 1 K. — Po g. Franc Rajevčič, župniku v Lučinah, darovali njegovi prejšnji farani in Grahevom 10 K 64 vin. — Fran Rajevčič, župnik v Lučinah 9 K 46 vin. — Jakob Gantar, vpok. orožnik, Ljubljana, polnnevni zasluk 1 K 20 vin. — O prreditvi igre »Novi zvon na Krtinah« v Hočah, Štajersko, nabranih 19 K 73 v. Pri gramofonu v Loškem potoku 5 K. Na svatbi dne 27. svečana gosp. Edvarda in Mar. Škulj v Ponikvah pri Dobrepoljah 50 K G. ženin 10 kron, ostalo svatje — nabranu po gdč. Micki Usenik. Bog živi vrlega ženina, domorodne svate!

Sklad Mohorjanov 1910:

247. Mohorjani v Višnjigori po župnem uradu 15 K. — 248. Mohorjani Smartin pri Kranju po g. Al. Šarec 4 K. — 249. Mohorjani Prihova po župniskem uradu 5 K. — 250. Mohorjani v Črnomlju po mestnem župnem uradu 20 K. — 251. Hrvatski in slovenski mohorjani Pazin, Istra, po g. P. Fortunatu Goli, frančiškanu, 10 K 50 vin. — 252. Mohorjani St. Jurij ob juž. žel. 17 K. — 253. Mohorjani v Ambrusu 6 K.

Iz nabiralnikov:

Iz nabiralnika podružnice Slovenske Straže v Cerknem, Goriško, 14 K 84 vin. — Iz nabiralnika v gostilni pri gosp. Mejaču v Komendi 5 K. — Iz nabiralnikov podružnice Slovenske Straže v Celju 16 K. — Iz nabiralnika podružnice Slovenske Straže v Brežicah 2 K 94 vin.

Slovenska Straža priporoča, da pri nakupovanju kupujete izključno:

1. **Kolinsko kavino primes: V kořist obmejných Slovenců.** To geslo je napisano na ovitku, ki ima in mora imeti pečat Slovenske Straže. Kupujte edino ono s pečatom Slovenske Straže!

2. **Drože, kvas iz drožarne Jos. Košmrl,** Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8. Najboljši domači izdelek, o katerem prihajajo vsak dan pohvalna pisma.

3. **Užgalice: V korist obmejných Slovenců.** Glavni založník C. Menardi v Ljubljani je izročil od užigalic 900 K. Dolžnost vseh naših somišljenikov je, da se med našim ljudstvom v vsaki hiši, v vsaki gostilni, v vsaki trgovini nahajajo naše užgalice.

4. **Papir** vseh vrst za vse urade, priprost in fin, je sedaj urejen in tovarniški zalogi Slovenske Straže. Številnim naročnikom se pošljejo v kratkem vzorec. Vse urade prosimo, da zahtevajo vzorce in cenik potom pisarne Slovenske Straže v Ljubljani.

5. **C. Menardi,** Ljubljana. Glavna zaloga navadnega **perilnega mila**, ki

se kosa z vsakim tujim izdelkom. Zahtevajte povsod!

6. Tovarniška zaloga »Hermes«, Ljubljana, Šelenburgova ulica. Razprodaja vsakovrstne **tkanine za obliko in perilo.** Priporočamo.

7. **Kregar in Seljak** Ljubljani, Sv. Petra cesta, izdelujejo **izvrstno čistilo za čevlje** in vsako usnje.

S podpiranjem domačih podjetij podpiramo sami sebe in Slovensko Stražo. Čemu kupovati tuje izdelke, ko imamo izvrstne domače? Poznajmo najprej sebe in svoje dobro, potem sele pridejo tujci na vrsto!

Kupujte **narodni kolek in razglednice** Slovenske Straže!

Zavedajmo se svojega narodnega položaja in storimo svojo dolžnost!

Najboljše pisalne stroje »Underwood« ima v zalogi domačin **J. Perko**, Ljubljana. Preskrbi tudi pisalne stroje vseh različnih sistemov. Predno naročite, sporočite o svojem naročilu po dopisnici Slovenski Straži, ker je to nji v korist.

Zavarujte se po posredovanju Slovenske Straže za **življenje, za doživetje, za rento, za otroško doto ali nogreb.** Slovenska Straža preskrbi najkulantnejše pogoje. Sporočite svoje želje po dopisnici.

Maks Tušek, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7. Stavbno in umetno steklarstvo, slikanje na okna. **Edini slovenski strokovnjak.** Prav toplo priporočamo mladega izvrstnega mojsra vsej slovenski javnosti, posebno če, gg. župnikom pri cerkvenih delih.

ITALIJANSKI KRALJ OBIŠČE BELGRAD.

»Stampa« poroča, da obiščeta italijanski kralj in kraljica jeseni srbskega kralja Petra v Belgradu.

NOVI SRBSKI VOJNI MINISTER.

Uradni list je objavil kraljev ukaz, ki imenuje generala Stepanovića za srbskega vojnega ministra. Kakor poročajo listi, je general Stepanović preuzev vojno ministarstvo le pod pogojem, da se ustanovi za armado generalno nadzorstvo. »Tribuna« poroča, da postane armadni nadzornik prestolonski slednik princ Aleksander.

MOBILIZACIJA ZJEDINJENIH DRŽAV.

Med tem, ko Zjednjene države zatrjajo, da hočejo s svojo mobilizacijo preprečiti, da ne bodo mogli mehičanski revolucionarji prekoračiti mehičansko američanske meje, ali kakor je pustil brzovajiti iz Charlettesville v Virginiji predsednik Taft po nekem časnikarju, da so se odpolali američanski vojaki zato na mehičansko mesto, da se otvori trden vojaški obmejni nasip ob Rio grande in se takon enomegoči, da ne prekoračijo cete in tihotapci meje. Mobilizacija proti roparjem in tihotapcem? To je izgovor, ki je preprozen, da bi ga svet ne razumel. Mobilizacija v Zjednjene državah zelo hitro napreduje. Prvi američanski vojaki bodo na meji že dne 15. marca. Hamburške svetovne tvrdke objavljajo došla jim poročila iz Mehike, ki nagašajo, da vlada v severni Mehiki popolna anarhija in da trpi trgovina veliko škodo, ker revolucionarji ropajo mesta. Casagrande revolucionarji še niso osvojili in so bili od 24. februarja že štirikrat odbiti.

»Men sa se zdej tud uči uprle. Zdej um pa drgač najnega ahtu in na um trpou, de b men u zele hodu. — Kaj pa mišleš kej ud gespud dohtar Trilliarja? A mišleš, de m ta ni navarn?«

»I sevede! Tud gespud dohtar Trilliarji ni kar se naumnast am tiče, prou nč za zaupat. On je iz celindram pukrita rihta in take rihte sa navarne. Če čm bt pa prou udkritasčen, morm pa reč, de se usi mladineži zadne čase skušaja, kdu ja u bl pukidu. In kua u nazadne iz tega kunkurirajna vn pršlu? U lase s ute skučl in se rausal in kausal med saba, kokr ste se že.«

»O, prmejš; de b mene ker izpušrinu? Tega pa ne, mu raj usa frezura zmešam, pa nej u že gespud dohtar Taučar, al pa gespud dohtar Trilliar, al pa magari sam Bergant. Men je use glich. Jest sm že ene lepe groše zabiksu pu našeh krokarijah in tu čm mt na ta al una viža puvrnen; če že ne iz častjo, pa saj iz mastjo. De b jm pa jest tlela zastoj fokslne ugajnu, tega pa ni Buh reku. Kdr se uma začel špilat »iz mojega grada dol«, tekat uja šele vidl in četil, kdu je prouzaprou placerešpehtar u Iblan. Če že nism znou kurirat biku na štereh nugah, jh um znou saj take na dveh nugah. Kdr gre za taka reč, na zastopm jest nubench špasu. Le dobr s zamerki.«

»A gespuda dohtar Taučarja nekol na pušlušča na negaveh shodeh?«

»Čaj no! Zadne čase ga pa res nism šlišu kua klubasa, zatu, ke zadne čase usak zase shode prštimavama in kdr mam jest kašn shod, pride gespud dohtar Taučar najn sam droj markerat, bleknt pa neče nubene špase.«

»Le puskus; škodvat t tu na more, če b t tud glich na nucal. Viš mladost je nurost, prauja star lde in če čt bt ti vuditel mladinežu, morš bt, tu se samu ud sebe zastop, ta na bl nor, — al de leuš rečema: ta nar bl naumen med mladinežem. Du zdej s se še precej dobr držu. Pukazu s na ush solej sh-

Volivcem kmečkih občin v sodnih okrajih:

Trebnje, Litija, Višnja gora, Radeče, Mo-

kronog in Žužemberk!

Dne 21. t. m. imate voliti novega deželnega poslanca.

Vaši zaupniki so se združili na gospoda

IVANA VEHOVEC-A,

župana in posestnika v

Zužemberku.

Drage volje Vam priporočamo njeovo izvolitev, ker vemo, da bo mož na svojem mestu.

Volci! Kot zavedni pristaši Slovenske Ljudske Stranke idite dne 19. t. m. na volišče in oddajte svoje glasove **složno za kandidata S. L. S.**, ki je gospod

IVAN VEHOVEC,

župan in posestnik

Zužemberku.

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 6. marca 1911.

Zvršilni odbor S. L. S.

Dr. Ivan Šusteršič,
t. načelnik stranke.

X X X

Volivci kmečkih občin v sodnih okrajih Trebnje, Litija, Višnjagora, Radeče, Mokronog in Žužemberk. Opozarjam Vas, da dobro pazite na svoje legitimacije, ki jih je treba k volitvi seboj prinesi (brez legitimacije ni mogoče voliti). Pazite na glasovnice, ki jih je treba izpolniti pravilno: Ivan Vehovec, župan v Zužemberku. Tudi pri tej volitvi je **volivna dolžnost in mora vsak voliti**. Zato vsi kot en možna volišče za kandidata Slovenske Ljudske Stranke!

Dnevne novice.

+ **Velikansk pomen »Slovenca«.** Naš list je postal prava velesila v javnem življenju avstrijskega slovanstva. Zlasti velja to za Češko. Imenitni češki politiki polagajo največjo važnost na to, kako jih ocenjuje naš list in kar je posebno čudno, velja to zlasti o liberalnih čeških politikih. Cela mladočenska javnost se je silno razburila radi naše ocene dr. Kramářeve politike, iz mladočenskih listov je deževalo žveplo in ogenj na nas in dvakrat se je ta teden pečala z nami tako visoka korporacija kakor je parlamentarna komisija »Slovenske Jednote«. Dà, doletela nas je izredna čast, da je bila včerajšnja seja »Slovenske Jednote« sklicana **nalački radnasi**.

Tako časti ni doživel še noben drug časnik. Mladočenski »Narodni Listy« pa naravnost pišejo, da je od našega lista odvisen nadaljni obstoj »Slovenske Jednote«.

Velikansk pomen, ki ga je dosegel naš list, nam nalački radi seveda posebne dolžnosti. Doslej smo mislili, da smo le glasilo javnega mnenja slovenskega judstva. Sedaj pa vidimo, da smo **odločilen faktor slovenske politike v državnem zboru**. Avanzirali smo silno visoko in neneblesse oblige! Iz soglasnega sklenjenega komunikaja včerajšnje, nalački radi »Slovenca« sklicane seje »Slovenske Jednote«, vidimo, da je prišlo to pot do formalnega kompromisa. Razume se, da nočemo motiti tega sporazuma in čakomo sedaj najprej, kako bo vplival ta kompromis na časopisje mladočenske stranke. Mi pa bomo, kakor dosedaj, pisali vselej samo resnico! To smo dolžni sebi in slovenskemu ljudstvu!

+ **Enkrat za vselej.** Parlamentarna komisija »Slovenske Enot« je izdala komunikate, v katerem konstatuje, da so vsi listi objavili le od nje redigirano poročilo glede one seje, v kateri se je obravnavala afera »Slovenec«-dr. Kramář, edinole »Slovenec« je priobčil drugo; nadalje zavrnja »Slovenčev« trditev, da je ona seja pomnila pravzaprav le poraz za dr. Kramářa in končno izjavila, da ni res, da Kramář v tisti

kakšna seja parlamentarne komisije »Slovenske Enote«, kadar so mladoščki in Masařkovi listi blatili dr. Šusteršiča in njegovo pošenje, kadar so se, kakor konstata tudi danes nam došlo glasilo češke agrarne stranke »Venkov«, priobčevali v mladoščkih glasilih napadi na dr. Šusteršiča, ki so imeli značaj najhujših insultov. Zato enkrat za vselej povemo, naj tisti, ki so mislili, da bomo njihove napade mirno spravili, postanejo nekoliko po nižnejši, če ne jih že naučimo kozjih molitvic.

+ **Jugoslovanska misel.** Pod naslovom »Avstro-Ogrska kot vodilna jugoslovanska država« objavlja ugledna nemška revija »Velhagen & Klasing Monatshefte«, ki izhaja v Berolini, članek nemškega moravskega dežborskega poslanca barona Chlumeckega, ki se zaključuje z besedami: »Monarhija bo le tedaj igrala sebi primerno vlogo na jugovzhodu, ako postane zaščitnica jugoslovenskih interesov. Če se bo ta naloga spoznala in z vztrajno konsekvenco izvajala, bodo Habsburžani, ki so svoje težiše vedno bolj od zahoda na vzhod prenašali, svoji dedni sili priklopili novo, močno oporo. Potem bo mogla monarhija izpolnjevati svoje pravo poslanstvo: postati vodilna predmoč jugoslovanstva.« — Tako uvidevajo celo pošteni in dalekovidni Nemci čedaljebolj potrebo konsolidacije jugoslovanstva v okvirju avstrijske monarhije, nekateri Slovani pa koketirajo z gospodom Burianom.

+ **List znanega kavalirja Pluta** je samoposebi umevno kar iz sebe, ker smo razkrili, da je popolnoma faliten in da ga »Učiteljska tiskarna« za 23 tisoč kron toži, kar je pa samo en del dolgov »g.« Pluta. Še danes ni našel mladinski list niti ene besede, da naše trditve ovrže. Pač pa si skuša pomagati tako, da vse, kar smo mi o »Učiteljski tiskarni« trdili, trdi od »Katoliške«. Kako neumno laže, sledi že iz tega, ker v eni notici pravi, da je na »Katoliški tiskarni« intabuliranih 600 tisoč krov dolgov, v drugi pa, da ima celo 1 milijon dolga, da pa ta dolg še intabuliran ni. Res, zelo bankeroten mora biti tisti, ki kaj takega skupaj spravi. Kar sanja »Jutro« o 50.000 K obresti, ki da jih ima »Katoliška« plačevati »Ljudski«, je to čisto navadna bajka in je najbržeje »Učiteljska tiskarna« pri tem zamenjal sebe s »Katoliško«. »Katoliška tiskarna« — to vedo vse banke, vse tovarne in vse tiskarne, to ve sploh ves trgovski svet — je na jugu ena največjih, najsolidnejših in najbolj renomiranih tiskarn, ki ima neomejen kredit in tiska toliko, da je v njej vsak čas 70 oseb stavskoga, strojnega in pomožnega personala uslužbenega, da ne štejemo drugih. En sam stroj stiska v »Katoliški tiskarni« en več kakor vsi stroji v »Učiteljski« en teden. Kar tiska »Katoliška tiskarna«, je aktivno. S svojim pisnjem bankerotno »Jutro«, kojega lastništvo nima niti knofa na razpolago, ne bo moglo zakriti dejstva, da se fond »Učiteljskega konvikta« in denar učiteljskih sirot in vdov v »Učiteljski tiskarni« nalaga tako, da se tiskajo listi, ki tiskarni vso dolgujejo, zakaj 23.000 krov, za katere zdaj famoznega Pluta tožijo, je le del vsega. **Mi pozivljamo merodajno oblast, da se prepriča, na kakšen način je učiteljski vdovski in sirotinski fond naložen, da se ne bo z denarjem ubogega učiteljstva tiskal tak list, kakoršno je »Jutro!«** Vlada je dolžna tukaj uvesti natančno in strogo preiskavo in učiteljski vdovski in sirotinski fond popularno varno naložiti! Učiteljstvo je razburjeno in zahteva, da se ščiti njegov težko prisluženi denar. Kako se »Učiteljski tiskarni« godi, to se jasno razvidi iz tega, da že vsak šmir tiska, n. pr. »Ilustrovani tehnik«, ki ni vreden, da se stara klobasa vanj zavije in se niti ne vé, kdo je njegov lastnik. Če tiskarno tovarne za papir pritisnajo, da jih plača, je to zelo kritično znamenje. Mi zahtevamo, da vrla napravi red, to zahteva učiteljstvo, kojega interesi so v nevarnosti!

+ **Ob pamet** je spravil vse naše liberalne pastirske listi ljubljanskega knezoščoka zoper slabo časopisje. Načrili so si na Dunaju od strani slovanskih liberalnih poslancev (kdo pa so ti?) interpelacijo zoper knezoščoka, v svojih listih pa naznajajo, da bodo knezoščoka tožili. Ali je to prismojeno! Saj nismo še na Portugalskem, kjer so zdaj oportskega ščoka zavoljo pastirskega lista zaprli. Pri nas bodo ščofje pisali pastirske liste popolnoma sproščeno in po svojem lastnem prepričanju, ker so v stvareh svojega cerkvenega delokroga popolnoma neodvisni in nima država v tem oziroma absolutno nobene besede. Naši libeški ni listi pa s svojo razburjenostjo majejo, da se jim mora zelo slabo goditi, ker se enega samega pastirskega lista tako ustraši-

jo. Zmanj je to le bodrilo, da bomo boj zoper liberalno časopisje brezobjirno nadaljevali.

+ **Tudi Etbin Kristan** je ves svoj »Rdeči Prapor« načrtil z noticami, iz katerih se zrcali huda jeza, ker se je začel boj zoper tisto časopisje, med katero spada tudi glasilo rdečega »šifskapitena« in nasprotnika dreadnoughtov. To je res čudno, da se »Prapor« tako razgrevata in repenci zavoljo okrožnice knezoščoka, ko pa venomer zatraja, kako se ljudske mase vednobolj zbirajo v edino zveličavnem socialno-demokratičnem taboru in je skala Svetega Petra vednobolj osamljena. Čemu tedaj tolka skrb in jeza, če cerkveni dostojanstvenik izraža pomisleke zoper »Prapor«? Saj se Cerkev že maje in zemlja se polni rdečih bataljonov . . .

+ **Vrezali so se** koroški nemški liberalci, ki so pričakovali od novega ščoka, da bo podpiral njihove težnje. Prehitro so se razkrinkali in prehitro so prišli s svojimi zahtevami. Menda so pričakovali, da bo novi ščof podpiral njihovo pročodrimsko gibanje in pomagal razširjevati smrdljivo kugo nemškega liberalizma. Bili so časi in zgodovina vše o njih pripovedovati, ko so se dobili katoliški ščofje, ki so delali na roko Sovražnikom katoliške Cerkve, toda ti časi so za vedno minuli. Katoliški ščof pač ne more ravnat drugače, kakor je dolžnost katoliškega ščofa, in kot tak je dolžan braniti svojo čredo kuge našega časa, namreč brezverskega in demoralizajočega liberalizma. Nemški liberalci so že razočarani in opaža se na njih že mačjevec. — Katoliški koroški Slovenci pa ne žele od svojega višjega pastirja ničesar druzega, kakor da naj bo resničen katoliški ščof, brani krepko svojo čredo liberalne kuge in stoji vedno v vseh rečeh, tudi v narodnem vprašanju, na stališču krščanske pravičnosti. Dasi ravno so bili prve dni po prihodu novega ščofa Slovenci radi čudnih razmer prisiljeni, da se drže v rezervi, vendar se kaže vedno bolj, da jim bo lahko zaupati novemu ščofu. Brez dvojma ima odločno voljo stati na katoliškem stališču, smemo pa tudi zaupati, da se ne bo dal omrežiti od mož, navdahnjenih od nekrščanskega nacionalizma. Na Koroškem tvorijo edino Slovenci organizirano silo, na katero se je mogoče opreti, kajti krščanski socialisti so popolnoma razbiti, obenem pa so zaredili tudi že zdavnaj v strujo nemškega nacionalizma, ki je prepojen z nekrščanskim duhom.

+ **Delo klerikalnih izkoričevalcev.** Pod to šifro piše včeraj »Slovenski Narod«:

»Že pred leti smo opozorili, kako so klerikalci začeli baviti se z izseljenci. Klerikalci so si kupčijo z izseljenci prav spremno razdelili in uredili. V Evropi imajo društvo sv. Rafaela, ki izseljence nabira, jim prodaja vozne listke in jih ekspedira v Ameriko, na drugi strani oceana pa imajo »Avstrijsko družbo v New Yorku«, ki sprejema izseljence in jim naprej »pomaga«. Nobenega koraka ne more storiti izseljene, da bi ga klerikalci ne oskubili. »Avstrijska družba v New Yorku« je dobila od ameriške vlade posebne privilegi in je od dunajske vlade dobivala na leto po 20.000 krov subvencije. Ta »Avstrijska družba v New Yorku« mora biti s slovenskimi klerikalci v najtejsnejši zvezi, kajti njen zaupnik je dr. Krek. Ta je tudi v dunajskem parlamentu vložil posebno interpelacijo zaradi te »Avstrijske družbe v New Yorku«. Ameriška vlada je namreč Krekovi »Avstrijski družbi v New Yorku« vzela vse dovoljene ji privilegije. Zaradi tega se je dr. Krek razburil in vložil svojo interpelacijo. Odgovor ni izostal. Krščansko socialni minister dr. Weisskirchner je v sredo v dunajskem državnem zboru dal krščanskiemu dr. Kreku odgovor, ki pomeni moralično zaušnico. Minister dr. Weisskirchner je namreč pojasnil, da so razmere v Krekovi »Avstrijski družbi v New Yorku« tako slabe, da so ameriške oblastnije imele prav, ko so tej družbi vzele oskrbovanje izseljencev. Razmerek v izselniškem domu in v vodstvu te Krekove družbe so take, da je celo avstrijska vlada vzela tej družbi letno subvencijo 20.000 K. To govori cele knjigel!«

Ta »Narodova« notica je zlagana in zlobno zavita. Manjka samo še poročila, da so dr. Kreka zaprli. Opozljamo na naš uvodni članek; »Avstrijska družba« je bila v Židovskih rokah in ima dr. Krek in Rafaelovska družba z njo toliko opravka, kakor na primer dr. Tavčar z društvtom »Abstinent«. Dr. Krek ni zaradi te družbe interpelacije vložil, ampak zaradi izseljencev, ki so v New Yorku brez zavetišča. Sedaj liberalci si sploh v svoji agentski naravi ne morejo misliti družba, pri katerem bi se profita vlekle. Zmanj

pravi liberalci bi imel vsako društvo rad za molzno kravo. Rafaelova družba ne dela nobenih profitov, ne prodaja nobenih kart, ampak daje popolnoma brezplačne informacije slovenskim izseljencem. Zato je najbolje za »Slovenski Narod«, ki nima nobenega smisla, da tako delo, da vsaj molči in ne podira tega, kar je skrb za slovenske izseljence nesobično ustvarila.

+ **Nemški Schulverein v Belokrajini.** Iz Vrčič pri Semiču. — Prinas je zlegel nemški Schulverein svoje kukavčno jajce, svojo šolo, katero vzdržuje dozdaj v najemni hiši, spomladni hoče zidati svoje poslopje. Ta čudna vzgojilnica je baje ustanovljena za varstvo nemških otrok črmošnjiške župnije (Bog ve, kdo jih je napadal) in vendar se stavi na slovenskih tleh. Po navadni človeški pameti menda mislimo, dokler svoje branim, tudi na svojem ostanem, kakor hitro skočim čez plot, sem tat, prilastujoč ali škodujoc tuje. Nemški Schulverein ne išče svojega, česar zgubil ni, ampak tuje, slovenske otroke. In črmošnjiški nemški otroci naj bi bili divjaki, na katere se cepijo slovenske butice, in semiški Slovenci jim gredo na lim z lepim upanjem, da se otroci privadijo nemščine. »Grüß Gott!« že znajo. Cudna je ta vzgojilnica, tudi v drugem oziru: Na eni strani v šoli nemški otroci, ki ne znajo besedice slovenske, na drugi strani slovenski, ki ne znajo besedice nemške, v sredi učitelj trd Nemec. Zakaj pa je šola? Pride še lepše. V šoli na slovenskih tleh podučuje slovenski katehet iz slovenske semiške župnije slovenske otroke v krščanskem nauku, — čuje! — v nemškem jeziku, ker nemški Schulverein tako zahteva. Kaj pravi k temu spačku moderne šole visoki deželnih odbor, oziroma visoki deželnih šolskih svet? Na drugi strani vabi Schulverein v svojo šolo na slovenskih tleh z darili nemške črmošnjiške otroke, na ta način trga črmošnjiško župnijo in dela ondi preprič med župnikom in župljani. Opetovanje je črmošnjiški župnik javno protestiral v Blatniku, da se mu otroci domače župnije trdajo iz rok, ljudi pa miče, da otroke posiljajo v bližnjo šolo z izgovorom: vsaj se otroci uče krščanski nauk nemški. Tukaj se bode Schulverein kakor tudi nemški starši, ki ponosno povdarujo, da hočejo ostati Nemci, kar jim gotovo nihče ne zameri, opekl. Ako hodijo nemški otroci v slovensko šolo, bodo hodili tudi k zakramentom in službi božji v Semič; čisto naravno! Katehet, ki otroke podučuje teoretično, naj jih vodi tudi v praktično življenje, vsaj tako se je javno izrazil črmošnjiški župnik. Kakor je Nemec navada, se učitelj Rom nosi jako oblastno, sklicuje shode, na katerih se potem popiva do ranega jutra. To bo menda podlaga nemške olike. In čuti se jako užaljenega, ker mu semiški občinski odbor ni kar na ploščku prinesel naproti podporo za njegovo brizgalno, ter se obrnje prezirljivo ob ondotno požarno brambo.

+ **V Kamniku** je v nedeljo dne 19. t. m. ob pol 5. uri popoldne redni občni zbor Slovenskega katoliškega društva za kamniški politični okraj. Dnevi red: a) Poročila predsednika, tajnika in blagajnika; b) slučajnosti. — Društvenike na zbor vključno vabi — odbor.

+ **Glavna posojilnica v konkuru v Ljubljani.** Glasom sodniškega odloka mora vsakdo, ki hoče, da se njegove terjatve do »Glavne« posojilnice upoštevajo in svoječasno tudi izplačajo, iste pravočasno **nakasneje do dne 30. aprila 1911.** pri tukajšnjem deželnem kot konkurznem sodišču priglasiti. Vsakdo, ki ima kako hranilno knjižico propadle »Glavne« posojilnice, priglasi lahko svojo terjatev sam ob prilikah, ko pride po drugih opravkih v Ljubljano, pri tukajšnjem deželnem sodišču. V to svrhu je potrebno, da se zglasi v sobi št. 134 ter prinese sabo hranilno knjižico, dva koleka po 24 v., aka znaša hranilna vloga manj kot 100 krov, aka pa znaša njegova hranilna vloga, oziroma terjatev več kot 100 K, pa mu je sabo prinesli dva koleka po 1 krovu. Kdor pa nima prilike, da bi sam svojo terjatev pravočasno priglasil, naj pa čim preje odda svojo dotično hranilno knjižico pri denarnem zavodu domačega kraja, ki naj pošlje tako nabbrane hranilne knjižice »Glavne« posojilnice naši »Zadružni zvezzi« v Ljubljani, ki bode sama pravočasno priglasite teh terjatev poskrbeli. Opozljamo posebno naše cenj. somišljenike po deželi, da opozorijo na to vložnike, ker bi se njihove hranilne vloge sicer ne mogle upoštevati, ako niso pravočasno priglašene. Kdor se bode ravnal po zgorajšnjem nasvetu, tem potem tudi ni potreba, da bi prišel k naroku za likvidovanje in poravnavo, ki je razpisana za 16. maja 1911.

+ **Poslanca Gangla** vprašamo kaj je z obljudljeno podporo »Slovenski Straži«. Ali želi, da priobčimo prepozno pismo? —

+ **Turjak.** V torek 14. marca t. l. ob 8. uri bo v tukajšnji grajski in župni cerkvi obletnicu popokojnem gospodu Antonu Medvedu.

+ **Centralna posojilnica v Gorici** je imela svoj občni zbor v četrtek dne 9. t. m. Iz računskega sklepa posnememo naslednje številke. Promet v letu 1910 je znašal 9.555.362 K 26 vin: prejemki 4.783.014 K 20 vin, izdatki 4.772.348 K 6 vin. Posojil se je leta 1910 izplačalo 590.609 K 59 vin. Čisti dobiček je znašal 14.817 K 83 vin. Od tega dobička se uporabi: rezervnemu zalogu 1481 K 78 vin, petodstotna dividenda 2543 K 85 vin, od ostanka 5396 K 10 v. rezervnemu zakladu, 5196 K 10 vin. razpoložnemu zakladu. »Centralna posojilnica« je članica »Goriške zvezze« v »Zadružni zvezzi« v Ljubljani, ki jo je revidirala od 7. do 11. aprila 1910. Pri volitvah v načelstvo so bili izvoljeni starci članiki načelstva: prof. Iv. Berbuč, dr. Žigon, Franc Leban, ravnatelj v pokolu, Anton Fon, Klobučar, Ferd. Sfiligoj, c. kr. svetnik Vodopivec. Nastesto odstopivšega dr. Pavletiča je bil izvoljen profesor Andrej Ipavec. V nadzorstvo so bili izvoljeni starci nadzorniki: šolski svetnik Šantel, mons. Pavletič, dr. A. Pavlica in prof. dr. Kos. — Nastesto odstopivšega ravnatelja Pirjevca je bil izvoljen dr. Anton Gregorčič.

+ **K polomu v Novem mestu.** O tem se nam piše: Pred šestimi leti je nastal nekak konzorcij, obstoječ iz gospodov L. Kopača, I. Pavčiča in Antona Hočevarja, za nakup posestev in parcelirano prodajo. Neki denarni zavod, ne »Glavna«, jih je v ta namen podprt s stotisoč kronami kredita. Podjetje je imelo lepo uspehe, in obenalo se dokaj sijajnejših, če bi se ne bili zamotali v konflikt s kazenskimi določbami. Ravno vsled tega se je konzorcij na prigovarjanje dr. Slanca razdržil, in sicer je prevzel Anton Hočevar ves dolg 100.000 K v svojo obvezno, ter dal poleg tega svojima sodrugoma 22 tisoč krov kot delež dobička glasom sporazuma, ker posestva še niso bila razprodana. Anton Hočevar kot nestrokovnjak je napravil dokajšnjo zgubo pri teh prevzetih posestvih, vsled česar je šel vedno navzdol. Da bi se rešil dolgov, je pristopil kot kompanjon industrijalnemu podjetju parne opekarne v Žabji vasi. Vsakdo je misil, da je dobro situiran, enako sta bila teh misli tudi kompanjona gospoda Smola in Ogoreutz. Podjetje se ni posrečilo, dosedaj še iz nedognanega vzroka, kar je splošno za obžalovati. Radi tega je Hočevar zanemarjal svojo usnjarsko tovarno ter prepustil isto vodstvu drugih ljudi, kar je brez dvoma pospešilo njegov propad. Trditev »Naroda«, da je »klerikalec«, ni resnična. Bil je vedno pristaš narodnonapredne stranke ter se tudi sam nazival, da je liberalec. Če se je deloma soglašal z delovanjem S. L. S. in če je tudi večkrat javno kritikal delovanje liberalne stranke, se ga zato še ne more smatrati pristašem S. L. S. Kaj bi mi lahko sklepali o drugih novomeških naprednjakih, če bi vzeli v poštev, kako sami obsojajo svojo stranko, h kateri pripadajo, potem bi bili res sami »klerikalci« v Novem mestu. Vsled lahkomselnosti Hočevarjeve, vsled katere ga vse obsoja, je občutno prizadet več Novomeščanov. Kandidjev in drugih, med temi tudi njegova blaga gospa z družino vred. Čudno, da niti nje, dasi sta živila v lepem sporazumu, ni razodel svojega položaja. Tudi nje ni omenil, da namrava pobegniti. Zvedela je gospa Šele, ko je došlo pismo iz Bremena na njo in zadnje pozdrave otrokom. Svojo lahkomselnost zelo obžaluje v tem pismu, tem bolj je to verjetno, ker je moral brez vsake kake veče vsote iti v tuji svet. Zivel je solidno, igral ni nikdar, razun za zabavo, zato se splošno misli, da je moral z večjo vsoto posrečiti, kar pa ni verjetno. Če se je poslala za njim tiralica in če ga privedelo nazaj, se bo marsikaj odkrilo, kar drugim ne bo lubo. Sedaj je le on vsega krit, kar pa mogoče ne bo res. To je moje nepristransko poročilo, ker nočem delati nikomur krivice. Gospodu dr. Jankotu Hočevarju razmerek niso bile znane, ker je tudi njemu kot bratu prikrival svoj položaj. To je resnica, kar je nekemu Novomeščanu Hočevar pred begom sam priznal, ker sta tudi o tem govorila, ter je obžaloval, da je po njem tudi brat prizadet.

</div

— Odborova seja Matice Slovenske bo v ponedeljek, dne 13. marca ob 6. uri zvečer, Dnevni red: 1. Nauznačila predsedništva; 2. potrditev zapisnika zadnje seje; 3. poročilo o dopolnilnih volitvah na letosnji glavni skupščini; 4. volitev predsedništva, blagajnika, ključarjev in odsekov; 5. poročilo o tisku publikacij za leto 1911.; 6. slučajnosti.

— Nevarno obolel je kanonik dr. Stjepan Babič v Djakovu.

— Slovenec — poštar v Zjednjeneh državah. Iz Amerike poročajo: Generalni poštni upravitelj v Washingtonu, D. C., je imenoval poštarjem v Novem Hradcu, N. D., našega rojaka g. John. C. Smoleya, župnika tamošnje češke župnije, poštnim asistentom pa tamošnjega učitelja Čeha Peleška.

— V blaznosti si prezel vrat. V Spod. Pirničah si je bajtar Jernej Bončar doma v sobi v hipni blaznosti prezel vrat, a se lahko ranil.

— Trgovec z vinom — goljuf.

Prodaja vina na debelo — brez vina. Blaž pl. Kašnar, kmet iz Gornje Glavnice pri Sv. Ivanu Zelini na Hrvatskem ni imel nikakega imetja, da bi mogel živeti svojemu »plemenitaštvu« primerno. Živel pa je zelo potratno, za kar je seveda treba denarja. Prebrisan glava pa si kmalu odpomore, proglašil se je za velikega trgovca z vinom ter pustil tiskati vizitke z napisom: »Blaž pl. Kašnar, trgovac vinom na veliko iz vlastitih vinograda«. V Zagrebu je kupil nato od neke tvrdke bicikelj, dal predujema samo 50 K ter takoj prodal kolo. Na enak način je osleparil tudi druge zagrebške trgovce, za predmete kot lovske puške, hišno opravo, konjske komate, ure, vinske preše itd. Kupil je tudi od več kmetov in trgovcev več hektolitrov vina, ik ga je prodal, a plačal ne. Ko je videl, kako mu sleparja na Hrvatskem dobro cveče, je raztegnil delokrog svojega »velepodjetja« tudi na Kranjsko. Tako se je n. pr. dogovoril v Škofji Loki s trgovcem Fr. Zihrlom, da mu proda 50 hl vina, za kar mu je Zicherl dal 50 K kot vado. Zicherl seveda vina ni nikoli prejel. Poleg tega je tudi Blaž Kašnar prodal v Cirknici Ivanu Žumru in Ferdinandu Strunjaku po 50 hl vina, nakar sta mu poslala na Hrvatsko sode, v katerih naj bi jima poslal vino. Kašnar je sode prejel, a jih takoj prodal dalje in kupcem niti odgovoril ni. Radi vseh navedenih in drugih sleparij so ga oblasti lani 5. avgusta aretovale ter je bil zaprt v občinskem zaporu v Bjelovaru—Moravče. Medtem sta došla k njemu Gjuro Šamper—Kašnar in Josip Kralj, ki sta mu v ječi izročila klešče in kladivo. S pomočjo tega orodja je Kašnar iz ječe pobegnil. Radi vseh teh stvari je zagrebško državno pravdništvo vložilo proti njemu obtožbo, v kateri predlagata kazeno 5 do 10 let ječe. Zagovarjati sta se morala pred sodiščem tudi pomagača, ki sta mu pomagala pobegniti iz zapora. Kašnar je pred sodiščem priznal svoje zločine.

— Drama. Včeraj so pripeljali iz Škofije v zapore dež. sodnije orožniki omoženo posestnico Frančiško Košnik, ki je svojega nezakonskega otroka umorila iz strahu pred možem, ki se vrača iz Amerike.

— Semenj v Kandiji. Prihodnji četrtek, 16. t. m. bo v Kandiji semenj za govejo živino, konje, prešiče in drugo blago. Kupci in prodajalci se vljudno vabijo.

— Iz Zgornje Šiške in Kosez. V nedeljo ob 4. uri popoldan se vrši v novem društvenem prostoru občni zbor Kat. slov. izobraževalnega društva Zg. Šiške in Kosez. Obenem se priredi tudi društveno predavanje in otvorji društvena knjižnica, ki ima že precej lepih knjig. Vsled tega se k obilni udeležbi vabijo vsi člani ter prijatelji društva.

— Iz Štefanje vasi. Zadnjo nedeljo je prav veliko Ljubljancov obiskalo našo cerkev. Lepo vreme in radovnost, kako je pri Gruberjevem kanalu, sta jih izvabila v Štefanjo vas. Seveda so bili tudi gostilničarji veseli obiska Ljubljancov. Pri Štravsu je bilo na vrtu vse polno obsedenih miz. Tisti dan je pri Štravsu k. s. izobraževalno društvo za Štefanjo vas, Hruščico in Bizoški predstavljalo igro »Sv. Neža«. Ljudstva je bilo nabito v dvoranu in se je prav pohvalno izražalo o predstavi. Res so dobro znali in tudi igrali. Poleg te predstave sem pa opazoval tudi novi most čez Gruberjev kanal, ki bo stal nekoliko višje od starega. Reči moram, da bo preozek. Zakaj pa niso pazili sedaj, ko je čas za to? Videl sem pa tudi, da imajo Štefanji slaba poto, in sem si mislil: Če bi imeli poto kakor drugod, bi še več Ljubljancov privabili in bi imela vas več dobička. — Prihodnjo nedeljo bo pa zopet za Ljubljancane priložnost, da pohite v obilnem številu v Štefanjo vas. Ne samo.

da se bodo udeležili odpustkov, če obišejo Božji grob, vleklo jih bo gotovo blagoslovjenje novega križevega poto. Slike so že na potu iz Monakovega in na dan sv. Jožefa ob 9. uri bo križeve pot slovesno blagoslovjen. Pridite ogledat lepo delo Slovencev Klemenčiča.

— Umrli je prošli torek v Horjulu posestnik Peter Sečnik. Bil je odločen pristaš S. L. S. in se ob vsakih volitvah vneto udeleževal agitacije. Sodeloval je pri raznih društvenih kot odbornik in bil radi svoje značajnosti splošno priljubljen. Naj poštenjak v miru počiva!

— Kako je trezen ameriški Slovenec postal žrtev alkohola. Iz Dunola Pa. v Ameriki poročajo: Žrtev alkohola je postal tukaj rojak Fran Meglič, toda ne vsled tega, ker bi se mogoče sam napil, ampak vsled pijanosti nekega Angleža. Omenjeni rojak je bil vposlen kot natakar v gostilni B. B. Kaufmana in je moral v tej lastnosti tudi skrbeti za mir in red. Zvečer okoli desete ure je prišel v gostilno B. B. Kaufmana nek do skrajnosti pijan Anglež in zahteval pijače. Te mu pa natakar ni hotel dati, češ, da mora zapreti gostilno. Nato je začel pijanec nadlegovati še navzoče goste in je postal tako silen, da ga je moral vreči Meglič iz gostilne. Pijanec je padel zunaj tako nesrečno, da si je prebil glavo in drugi dan umrl. Naslednji dan je prišel po Megliča policaj in ga odvedel v zapor. Čez nekaj dni je potem postavil za njega B. B. Kaufman 1000 dolarjev varščine, nakar so ga izpustili na svobodo do dneva obravnave proti njemu.

— Smrt po zajutreku. Ravnatelj mednarodne družbe spalnih vozov, dvorni svetnik pl. Glaser se je po zajutreku na peronu kolodvora v Št. Petru mrtev zgrudil.

— Cela družina zastrupljena z ogljikom. 9. t. m. zjutraj so našli v Trstu v nekem podstrešnem stanovanju celo družino delavca Zawatta, štiri osebe, nezavestno v svojih posteljah. Zastrupili so se z ogljikovim plinom, ki je uhajal iz peči. Oče je bil že mrtev, ostali trije pa so se še rešili. Vzrok nešreči je bila poškodovana peč.

— Iz Idrije. V nedeljo dne 19. t. m. bo ob 8. uri zvečer v Didičevi dvorani predavanje za člane in prijatelje Katol. del. družbe. Predaval bo g. dr. Mirko Božič iz Ljubljane. Udeležite se predavanja v najobilnejšem številu. — Odbor.

— Ljudsko štetje na Primorskem. V Trstu in okolici so našeli 226.423 prebivalcev, na Goriškem in Gradiščanskem 257.475, v Istri pa 385.987 oseb. Primorska ima torej brez vojakov 869.885 prebivalcev.

— Zopet nekaj novega! Dne 8. t. m. so imeli v Mostah pri Ljubljani občinsko sejo, kri kateri je igral glavno vlogo g. Elja Predovič. Protestiral je, da nikakor ne dopusti, da bi se ob Zaloški cesti sezidalna šola, temveč za hlevom g. Židana, vulgo Ahčin, oziroma na njegovem svetu. Občinstvo se bo že vedelo samo pomagati brez g. Predovičevega nasveta, da bodo postavili šolo na zračen prostor, ne pa za smrdljiv hlev. — Zopet se nam bližajo občinske volitve in g. Predovič bi zelo rad prodal svet za šolo, ker mu manjka pinka, da bi z dotednjim denarjem zopet plačeval za gulaš, pijačo ter priganjače. Brihtna glavica!

— Koliko vina se je pridelalo v Avstriji leta 1910. Kakor je posneti iz poročila poljedelskega ministrstva, se je pridelalo v Avstriji lani 2.508.000 hl vina, predlanskem pa 6.253.000 hl. Povprečno se je pridelalo od leta 1900 do 1909 na leto 5.139.000 hl, potem takem se je pridelalo v letu 1909 približno 3.700.000 hl manj ali povprečno 2.600.000 hl. Iz teh podatkov se jasno razvidi lanska slaba vinska letina v tostranski polovici države. Pridelala se je v posameznih krovovinah in deželah naslednja množina vina, in sicer: na Nižnjem Avstrijskem 127.000 hl belega in 26.000 hl črnega vina, skupaj 153.000 hl; na Štajerskem 162.000 hl rudečega vina; na Kranjskem 29.000 hl belega in 29.000 hl rudečega vina; na Tirolskem 200.000 hl belega in 466.000 hl rudečega vina; na Predarlskem 100 hl belega in 198 hl rudečega vina; na Gorško - Gradiščanskem 90.000 hl belega in 23.000 hl črnega vina; na Tržaškem 4000 hl belega in ravno toliko črnega vina; v Istri 84.000 hl belega in 345.000 hl črnega vina; v Dalmaciji 135.000 hl belega in 592.000 hl črnega vina; na Češkem 2700 hl belega in 1700 hl črnega vina; na Moravskem 15.000 hl belega in 6000 hl črnega vina. Na hektar se je pridelalo in sicer: na Nižnjem Avstrijskem 43 hl, na Štajerskem 115 hl, na Kranjskem 57 hl, na Tirolskem 252 hl, na Predarlskem 43 hl, na Goriškem 113 hl, na Tržaškem 143 hl, v Istri 145 hl, v Dalmaciji 104 hl, na Češkem 71 hl in na Moravskem 19 hl.

— Osebne vesti. Poštni tajnik dr. Viljem Pfeifer na Dunaju je imenovan za poštnega svetnika v Trstu. — Sodni praktikant Filip Černe je imenovan za avskultanta.

— Dramatizirana Jurčičeva povest. Jutri zvečer predstavljajo v slovenskem gledališču v Trstu »Hči mestnega sodnika« po Jos. Jurčičevem romanu; za tržaški oder predstavlja Ferdo pl. Kleinmayer. Plemeč, mestni učitelj v Trstu.

— Afera Kayser - Weiß. Iz Celovca poročajo, da obtožnica proti monsg. Kayserju zaradi zaradi znane propale Centralne blagajne že sestavljen. Cela zadeva se bo obravnavala pri porotnem zasedanju v Celovcu 16. marca. Poroča se, da bo ministrstvo v par dneh izplačalo prizadetim posojilnicam 480.000 K, med tem, ko je že 22. dec. izplačalo ministrstvo prizadetim posojilnicam že pol milijona kron.

Knjigevnost.

Slovita povest v slovenskem prevedu. Ravnokar je izšla zgodovinska povest »Valerija ali zmagoslavni izhod iz Katacombe«. Povest, katero je spisal priznani poznavalec elj rimske zgodovine monsignor Ant. de Waal, je zajeta iz one smrt in muke prezirajoče dobe krščanstva, iz katere so izšle najlepše povesti svetovnega slovstva. Povest, katera se vrši za časa vladanja rimskega cesarja Maksencija in Konstantina Velikega, nam prekrasno sliko zmagoslavni boj procvitajočega krščanstva proti propalem paganstvu in je gotovo ena najlepših povedi iz prve dobe krščanstva, katero smemo staviti v isto vrsto s »Quo vadis«, »Delke z biseri« in drugimi povedmi, ki so si v poletu osvojile cel svet. Pisatelj monsignor Anton de Waal je znan širom sveta kot eden najboljših poznavalcev stare rimske zgodovine in izpod njegovega peresa izvirajo najboljši spisi o Rimu in njegovih znamenitostih, kar jih imamo. — Knjiga se dobija v »Katoliški Bučvarni« in stane s poštino vred 1 K 50 vin.

Štajerske novice.

— Slovenska tiskarna v Celju. Društvo Zveze slovenskih posojilnic je odložilo tiskarniško koncesijo pod pogojem, da se podeli ista z drugi »Narodna založba«. Tudi več drugih prošenj za tiskarniško koncesijo je vloženih. Kako se to vjema z liberalnim kričanjem, da se je hotelo slovensko tiskarno uničiti?

— Konsumno društvo Šentjurško na zatožni klopi. Jeseni leta 1909 se je vršil občni zbor Konsumnega društva v Št. Juriju na južni železnici; tedaj so v načelstvo vstopili nekateri liberalci z edino nakano, upropastiti zadružno. Napravili so površno bilanco, blago inventirali po prav nizki ceni — in zadružna je bila pasivna. Sodišče se je brez daljnjih pozvezb prenagliilo in otvorilo konkurs. Zato je poslovodja in osem članov načelstva prišlo na zatožni klop radi kride, poslovodja tudi radi tativne zadružnega denarja; izkazalo se je namreč, da manjka v blagajni, katero je poslovodja v rokah imel, 1289 K. Tekom dolgotrajne preiskave in dveh obravnav se je dognalo, da sploh ni mogoče ugotoviti, da bi zadružna kedaj bila pasivna, ker se je blago prenizko cenilo in ker so terjative večinoma izterljive; tudi druge točke med pasivi niso bile resnične. Zato so bili vsi obtoženci pri obravnavi dne 9. t. m. oproščeni, tudi poslovodja vsled pomanjkanja dokazov o njegovem krivdi. Obtožbo je z vso vekhemenco zastopal državni pravnik Bračič, katerega je rajni »Narodni Dnevnik« za časa slovitega procesa o uboji v Vrbji pri Žalcu in obravnavne proti uredniku Špindlerju radi hujskanja za »klerikalca« razkrical; poslovodjo je zagovarjal g. dr. Sernek, člane načelstva pa dr. Benkovič. — Baje je imel »Narodni List« že pripravljen cel uvodni članek o »klerikalnem« gospodarstvu; pa članek je moral iti na led, dokler ne bo prilike porabiti ga, kadar poči v raznih liberalnih zavodih.

— Nova slovenska mesarija v Celju. G. Josip Stelcer otvoril v Celju v hiši g. Lipolda, nasproti hotela »Terschek«, pri belem volu mesarijo. Stelcer je že pred letom opravljal lastno mesarsko obrt. Zadnja leta pa je imel v najemu dobro znano gostilno »Zur Stadt Graz« v graškem predmestju. G. Stelcer je vrl Slovenec, doma iz Št. Ilja v Slovenskih goricah. Svoji k svojim!

CILANCI UTRJUJEJO PRISTANIŠČA.

Cilanska vlada je sklenila, da utrdi severna pristanišča in da utrdi tudi Arico.

Ljubljanske novice.

— Javno predavanje S. K. S. Z. Prihodnji torek točno ob pol osmi uri zvečer predava v »Ljudskem Domu« dr. Mirko Božič: »Ženska in politika. Vstop prost.

— Čitalnica S. K. S. Z. bo odprtta odslej od 10. dopoldne do 1/2 1. opoldne in od 5. popoldne do 1/2 10. zvečer. Na razpolago je članom poleg 50 različnih listov in revij tudi biljard, več šahov in drugih iger.

— Knjižnica S. K. S. Z. je odprtta ob torkih in četrtih od 7. do 1/2 9. ure zvečer. Člani naj se je pridno poslužujejo in izposojene knjige redno vracajo.

— Slovenske postne govore v stolnici ima vsako nedeljo in vsak praznik ob 4. uri popoldne prof. dr. Jos. Jerše. Tema: Kako so govorili sovražniki Kristusovi nekdaj, kako govore sedaj — kaj govorji Kristus, božji Sin.

— Verske konference ima v stolnici od 12. do 19. marca vsak večer ob 7. uri p. Josip Goegle iz reda redemptoristov. Razen omenjenih konferenc ima vsak petek ob pol 7. uri postne pridige p. Karel Hajek, iz Jezusove družbe.

— Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana vabi na svoj redni letosnji občni zbor, ki bo dne 29. marca t. l. popoldne ob 6. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani s tem-le dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in računskih preglednikov; 2. volitev 7 odbornikov in dveh namestnikov; 3. volitev dveh računskih preglednikov; 4. slučajnosti.

— Ako ta društveni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se uro pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih društvenikov.

— Nov voditelj liberalne stranke v Ljubljani. Liberalna stranka se pomlaja! Nove cvetke poganja, novi možje ji stopajo na čelo, da prevzamejo vodstvo. Med temi je najodličnejši Alojzij Ljubič, ki se je pojavit v družbi dr. Trillerja, da je napadal S. L. S. in ji očital, da ne izpolni svojih obljub do delavstva. Da bodo liberalci bolj veseli svojega novega generala, podajamo tu nekaj njegovega življnjepisa. Alojzij Ljubič je bil provizoričen paznik v prisilni delavnicu od 4. februarja 1902. Sicer ni bil celo ravnatelj zavoda g. Poljanec nikoli zadovoljen z njim, vendar ga je dejelni odbor, ko so se razmere paznikov uredile, imenoval definitivnim paznikom. To se je zgodilo leta 1909. in se imata Ljubič za to zahvaliti edino le zastopnikom S. L. S., katerim to nezasluženo dobro sedaj vrača s tem, da se brati z dr. Trillerjem in Ribnikarjem. Ljubič je pisaril pisma poslancem S. L. S., v katerih se je slišal kot mučenika za S. L. S., ki ga liberalci preganjajo zaradi njegovega tako čistega značaja. Pa možu ni bilo pomagati. Že leta 1907., ko je bila v dejelnem zboru liberalna ve

— osem delavk in en delovodja — berač? Najlepše pri tem pa je, da je od delavstva, ki je bilo v enem lokalnu, kontumacirana samo polovica, druga polovica pa ne. Take sanitarno odredbe razumi kdor more! Če vladna sanitarna oblast kontumacijo odredi, naj take sanitarno odredbo ne smeši s tem, da kontumaciranim kruha ne preskrbi. Naj se v tem oziru kaj ukrene!

Ij Zanimivost iz Bele Krajine. **Narodno žensko ročno delo v belokranjskem slogu.** V izložbenem oknu g. Ivana Mathiana so razstavljena ročna dela, izvršena po belokranjskih motivih. Namen razstave je ta, da zadobi občinstvo majhen vpogled v pridnost belokranjskih žen in da se seznaní s pristno narodnim domaćim ročnim delom. Posamezni vzorci omenjenih ročnih del so se nabrali med narodom in prenesli na posamezne predmete. (Glej »Slovenski Učitelj«: Poziv iz Bele Krajine, 1911, št. 1.) Merodajni faktorji, katerim je na tem ležeče, da se reši belokranjsko ljudstvo rapidnega izseljevanja v Ameriko, naj bi premišljevali, bi se li mogla vpeljati v Beli Krajini na polju ročnega dela domaća obrt, s katero bi se ljudstvo zaposlovalo in bi se mu na ta način odprl vir nekih dohodkov, da se ne bi bilo treba v toliki množini izseljevati. Naprošeni so deželni in državni poslanci, ki zastopajo Belo Krajino, da bi se zainteresovali za to obrt in s pomočjo deželnih in državnih subvencij vpeljali med slovensko ljudstvo domaća narodno ročno delo. Da se bodo za ljudstvo goreči in njemu naklonjeni poslanci zanimali za ta pojav, smo prepričani in ljudstvo jim bude gotovo hvaležno. Tudi narodne dame naj stvar premišljajo in se zavzamejo za to, da bodo krasila pristno narodna ročna dela ne samo kmetiške hiše, ampak tudi vsako gospodsko. Da se doseže prospeh tega, v to pomozi Bog!

Ij Občni zbor pogrebne bratovščine sv. Jožeta bo v nedeljo na praznik sv. Jožeta ob 3. uri popoldne v Ljudskem domu (Staro strelišče). Ker bodo na innevem redu tudi volitve novega obdora, vabijo se vsi moški in ženski vde k polnoštevilni udeležbi.

Ij Zanimiva Michelova menežaria je razstavljena v Lattermannovem dvorecu. Posebno ljubi so v tem zverinjaku 3 levi mladiči po 6 mesecev starci, berberski levi, nubijski levi, leopardi, panter, šobasti medvedi, medvedi z ovratniki, afriški pasanec, razne vrste volkov, opic, kengurjev itd. Veleinteresantna je produkcija z ruskimi šakali, volkovi in progastimi hienami gdč. Ane, nastop raznih medvedov, ki se producira kot akrobacje, klovni, strelei in jih predvaja g. Ivan Michel ml., medvedja borba z dorastlim rjavim medvedom in g. Krajčevičem, produkcija indijskega slona gdč Muti in produkcija gdč. Ane z zbirko velikanskih kač. Obisk priporočamo.

Ij Argentinskega mesa v Ljubljani teveži niso dobili toliko, kolikor ga je bilo revežem namenjenega, ker so mnogo argentinskega mesa pokupili razni boljši gostilničarji. Dobili smo o tem več dopisov, v katerih se ljudje pritožujejo, da se s takim postopanjem prav malo omeji draginjo, ker na eni strani ne dobi delavstvo dovolj mesa, na drugi strani pa porcije v dotočnih gostilnah niso cenejše. Po Ljubljani so bile razširjene govorice, da je med temi gostilničarji tudi g. Belič in je nekdo poslal tako notico tudi našemu uredništvu. Kakor smo se pa prepričali, dočink ni bil prav informiran, dasi operoval povdarjam, naj vsak dopisnik predno kaj pošlje listu, se dobro o stvari prepriča. Resnici na ljubo prav radi priobčujemo naslednjo izjavo g. Beliča: Od sedaj v Ljubljano došlega in v prodaji se nahajajočega argentinskega mesa, ga jaz za svojo gostilno, kakor tudi za svojo družino nisem kupil ali kupiti naročil niti en kilogram, tem manj torej 100 kg, kot je poročal Vaš list, ker me z mesom domaće živine zalaga vedno le moj navadni ljubljanski mesar. To dejstvo lahko potrdi vseh sedmoro mesarjev, kateri sedaj v Ljubljani prodajajo argentinsko meso. V nadi, da boste moji prošnji ustregli, se Vam za uslugo že vnaprej zahvaljujem, ter bilježim z odličnim spoštovanjem Ivan Belič, gostilničar pri »Sek-sarbirtu«. — Priobčuoč to pojasišlo, pristavljam le še, naj bi v tej zadevi tudi druge gostilne tako skrbeli za svoj renome, kakor skribi g. Belič, ki privošči argentinsko meso onim, za katere je v olajšanje draginje prišlo.

Ij Pogreša se. Dne 8. t. m. je neznan kam odšel 11 letni šolski učenec Jožef Jezeršek, ki je stanovan pri svojem stricu na Poljanski cesti št. 45. Dečko je popoldne šel še v šolo, potem se pa ni več povrnih.

Ij Nočno službo imajo prihodnji teden lekarne: Bo hinec, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta in Trnkočzy, Mestni trg.

Ij Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrši IV. redni občni zbor 23. t. m. ob pol 9: uri zvečer v salonu hotela »Illi-rija«.

Ij Velik sulec. Pod frančiškanskim mostom se vidi v plitvi vodi že več dni zaporedoma nad meter dolg sulec, ki je sedaj ob času drstenja priomal po Ljubljaničev navzgor. Sulec, ki ima veden obilo občudovalcev, z nekim preziranjem prenaša te poželjive poglede kakor bi hotel reči: »Le glejte me, saj vjeti me ne smete, ker me v tem času ščiti postava«. Ker je vreme ugodno, utegne biti letošnja ribja zaploditev po naših potokih in rekah zelo bogata.

Ij Vojaški begunc 27. pešpolka. Rudolf Holla, ki je pobegnil pred enim letom v Italijo, se je sedaj brez sredstev vrnil v Avstrijo ter se sam javil oblasti.

Ij Redni občni zbor zadruge mizarjev Ljubljana, Sp. Šiška, Vič in Mostebo v nedeljo 12. marca dopoldne ob 10. uri v gostilni Fr. Gorše »pri Novem svetu«, Marije Terezije cesta.

Ij Iz ljubljanske predilnice se nam piše: Delavstvo predilnice je do skrajnosti razburjeno radi vsak dan novih odredb vodstva, ki so v škodo delavstvu in podjetju samemu. Ako bo šlo tako naprej je nevarnost, da delavstvu neha potrežljivost. Naj navedemo le en slučaj: Doslej je bila navada, da so smeles hoditi delavke - matere pol ure pred poldnem od dela. Na ta način jim je bilo vsaj nekoliko omogočeno, da so mogle pripraviti svojim malim borno kosičke. Sedaj jim je zabranjeno in onemogočen jim je na ta način opoldne vsak stik z družino. Ako bi hoteli navajati vse posamezne slučaje, bi napisali celo knjigo. V sobotah dopoldne so imele toliko prostega časa, da so si lahko nakupile na trgu živila, kar je bilo ceneje. To je tudi onemogočeno sedaj. Delavka zasluži na teden tri do štiri goldinarje in še za te krvavo prislužene krajcarje mora po krvidi viših kupovati vse dražje kot bi zjutraj na trgu. Sicer pa so plače tako sramotno nizke, da tako ne gre več dalje. Vodstvu tovarne priporočamo več človeko-ljubja in socialnega smisla za delavce. Delavstvo se dobro zaveda, da mora imeti po vseh božjih in človeških pravilih za svoje pošteno delo vsaj toliko plačila, da živi pošteno in dostojno človeku. Zahteva pa zase tudi toliko svobode, kolikor mu jo priznavajo državni zakoni, kar si naj vodstvo predilnice zlasti zapomni. Mislimo, da se razumeamo. Za danes dovolj.

Ij Na državnem kolodvoru v Spodnji Šiški je pri izkladanju hlodov Andreju Dovču padel en hlod na desno nogo in mu jo zmečkal.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes v soboto se uprizori prvič komedija »Psyché« v treh dejanjih, spisal Ivo conte Vojnović, najuglednejši jugoslovanski dramatik. Komedia »Psyché« se vrši med dunajskimi in poljskimi aristokrati ter umetniki, med katerimi je živel pisatelj v svoji mladosti. Glavne uloge igrajo gdč. Šetfič in gdč. Wintrova ter g. Nučič in g. Skrbniček. Predstava se vrši za neparabonente. — Jutri, v nedeljo popoldne ob pol 3. uri je ljudska predstava pri znižanih cenah ter se igra prvič v sezoni drama »Grof Monte Christo« po romanu Alek. Dumasa (izven abonnementa, za ložepnar). — Zvečer se poje zadnjič v sezoni Jarnova opereta »Logarjeva Krista« pri dramskih cenah. — Prihodnji teden opera »Faust« in opereta »Vesela vdova«.

Ij Pogreša se. Dne 8. t. m. je neznan kam odšel 11 letni šolski učenec Jožef Jezeršek, ki je stanovan pri svojem stricu na Poljanski cesti št. 45. Dečko je popoldne šel še v šolo, potem se pa ni več povrnih.

Ij Nočno službo imajo prihodnji teden lekarne: Bo hinec, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta in Trnkočzy, Mestni trg.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

Včeraj je poročal poslanec

Povše

v državnem zboru o predlogih, kako dvigniti pašnike in živinorejo in o ustanovitvi semenskih in preizkusnih zavodov ter o pospeševanju kmečkega pouka. Naglaša, da se bo po teh predlogih, če se odobre in izvedejo, živinoreja visoko dvignila.

Poljedelski minister pl. Wiedman

je zagotavljal, da bo vlada storila vse, da dvigne poljedelstvo.

Kršč. soc. Gruber naglaša, da se je poljedelstvo zadnja leta zelo dvignilo in da je poljedelstvo premagalo agrarno krizo.

Freslov nujni predlog o odpravi davka na meso so odkazali davčnemu odseku.

Seja se zaključi ob tričetrt na pet.

Prihodnja seja je v torek ob 11. uri dopoldne. Spored: Volitev 26članske komisije glede na zavarovanje mornarjev. Nadaljuje se posvetovanje o agrarni resoluciji. Predlog o javnih agencah. Prvo branje rekrutne predlage. Italijanska pravna fakulteta.

UPRVENI ODSEK

je razdelil poročila. O postavi, ki določaj odgovornost ministrov, bo poročal poslanec Skede, o ljubljanski županski volitvi Sokol in o ljudskem štetju poslanec Jarc.

NOVA RAMBENA POSTAVA

je gotova že četrta leta in jo že tiskajo v državni tiskarni. Tiska se že tudi poročilo. Vlada predloži postavo obema zbornicama po Veliki Noči, ker se do zdaj še ni doseglo popolno sporazumljene glede na vojaški kazenski red. Posebno brambeno postavo dobita na cesarjev ukaz Bosna in Hercegovina.

PRAGA IN NEMŠKI NAPISI.

Gospodarska komisija praškega mestnega sveta je sklenila, da morajo imeti vse restavracie, ki se nahajajo v mestnih hišah, samo češke napise tako zunaj kakor znotraj.

VOLIVNE SLEPARIJE V ZADRU.

V Zadru se peča te dni volivna komisija z rezurzji ki so jih vložili Hrvati proti volivnim listam za občinski svet. V I. in II. volivnem razredu so uložili 4089 rezurzov. Med drugim zahtevajo izbris 1700 volivcev in sicer: 350 volivcev so si Italijani kar na lepem izmisli, 100 jih je po trikrat do petkrat vpišanih, 50 jih je iz Italije, 45 jih je v konkurzu, 300 jih je umrlo in 400 ne plača nobenih davkov. V I. razredu je pa izpuščenih 185 opravičenih hrvaških volivcev. Med onimi, ki so izpuščeni so tudi deželni predsednik in vsi deželni odborniki. To se mora reči, da so Italijani veliki ptiči.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NA ČEŠKEM.

Namesto umrela državnozborskega poslanca dr. Funkeja bo kandidiral na program nemško-nacionalne zveze dolgoletni član mestnega sveta v Litoměřicích, profesor Zoschke.

ZAMORSKA ZAROTA V KONGU PROTIV EVROPCEM.

»Indepedance belge« objavlja dopis iz Bome, po katerem so odkrili začelo izobraženih zamorcev, ki so namevali povzročiti vstajo v glavnem mestu in izgnati vse Evrope. Nameravali so predvsem pomoriti visoke uradnike in razstreliti njih stanovanja z dinamitem. Zaroti so slučajno odkrili in dobili pri zarotnikih orožje, dinamit in druge razstrelilne snovi. Zaprli so veliko zarotnikov.

VOJAŠKA ZVEZA FRANCOZOV IN ANGLEŽEV.

»Liberté« poroča, da so že izdelali Francozi in Angleži skupen mobilizacijen načrt, po katerem bi enotno nastopali angleška in francoska vojna mornarica.

FRANCOSKA IN NEMŠKA MORNARICA.

Novi francoski mornariški minister Delcassé je včeraj izjavil v francoskih zbornicah, da bo imela Francoska leta 1920. kakor Nemčija, 22 dreadnoughtov in še 18 oklopnih križarjev, Nemčija pa 12, ki bodo izdatno močnejše, kakor francoske, a da se kljub temu razmerek ne smejo pesimistično presojeti.

TELELONSKA IN BRZOJAVNA POROČILA.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 11. marca. V budgetnem odseku se je začela danes debata o postavki »Ministrstvo za notranje zadeve«.

KONCESIJE OGROM.

Budimpešta, 11. marca. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary je izjavil glede na delovni program ogrske zbornice, da se zoper reformo brambnega zakona sicer obeta velika opozicija, da pa se bo kljub temu vladu posrečilo jo spraviti skozi, ker na eni strani prinaša veliko social-

no dobroto dveletnega vojaškega službovanja, na drugi pa vsebuje narodne zahteve ogrskega naroda.

LAŽI »SLOVENSKEGA NARODA«.

Dunaj, 11. marca. »Slovenski Narod« je včeraj o seji parlamentarne komisije »Slovenske Enote« objavil poročilo, v katerem pravi, da je bil dr. Korošec tisti, ki je »Slovenec« o seji »Slovenske Unije« poročil, da pa je »Slovenec« njegovo poročilo zlobno zavil in da je to dr. Korošec v seji parlamentarne komisije »Enote« sam poudarjal. Na tej vesti ni absolutno nič resničnega in pomeni le intrigu nekega zanega štajerskega slovenskega politika.

VČERAJŠNJA SEJA »SLOVANSKE JEDNOTE«.

Dunaj, 11. marca. Včerajšnje seje parlamentarne komisije »Slovenske Jednote« se dr. Šusteršič ni udeležil, ker je bila seja v naglici sklicana in takrat dr. Šusteršič ni bil v zbornici.

SMRTNA KOSA.

Sava pri Litiji, 11. marca. Umrla je včeraj gospa Marija Sterniša, mlinarjeva soprga na Savi pri Litiji. Pogreb bo jutri popoldne ob peti uri.

ŠTEVILNE DEZERTACIJE V TURŠKE ARMADE.

Atene, 11. marca. Zadnji čas prihaja na Grško vedno več turških deserterjev, ki izjavljajo, da jim v turški armadi ni bilo več mogoče vztrajali. Na Grško beži v velikih množicah pri zadnjih naborih v Turčiji asentirani mladeniči.

ODLIČEN GOST.

Rim, 11. marca. Kralja Viktorja Emanuela obišče ob priliku jubileja tudi grški kralj Jurij.

GROZNA EKSPLOZIJA V AMERIKI.

40 mrtvih. — Stotine ranjenih. Iz Novega Jorka se poroča, da se je vnel v Plessant-Prairien v skladislu neke praharne smodnik, 180 ton (180 tisoč kg). Praharna je zletela v zrak, do 100 hiš je porušenih, 10 milij daleč so poškodovane hiše. Pok je bil tako silen, da ga čuli 50 milij daleč, zemlja se je stresla, kakor ob kakem potresu. Na stotine delavcev je več ali manj nevarno ranjenih. Dozdaj so dobiti 40 mrljev.

Razne slike.

Obletnica dr. Luegerjeve smrti je bila včeraj.

ročil krasno dekle 22 let. Sedaj po treh mesecih zakona pa zahteva Hades lošitev zakona, ker mu žena preveliko sne. Po zajutreku mora iti mlada žena takoj v gostilno ter tamkaj zajtrkovati v drugič. Pri večerji pa ne je samo za dva, ampak za štiri. So dnevi, v katerih mora ubogi mož plačati po poldrug sto kron samo za hrano ženi. Pri tolikem apetitu ga vodi žena v gospodarski polom. Hades vidi zato edino rešitev v ločitvi zakona. Vendar pa doslej še ni mogel prepričati sodnike o potrebi ločitve zakona in se je vsa zadela preložila.

Za debeluhe. Veliko je ljudi, ki niso zadovoljni s svojo usodo in ki bi se srčno radi znebili svoje masti. Stare pravilo: »Vstajaj zgodaj, dej malo, pojdi pozno spati, mnogo delaj!« je pa našlo le malo pravega odmeva. Yockeji so kljub temu iznašli že davno drugo sredstvo proti debelosti. Zavijajo se namreč v debele odeje ter se vrte pred velikim ognjem. To sredstvo pa ima vedno tudi svoje senčne strani ter ga vso pravi debeluhi tudi odklanjajo z vso ogorčenostjo. Neki učenjak pa je sedaj iznašel stroj, s katerim se ravnikar bavi pariska medicinska fakulteta in potom katerega je možno izgubiti na lahek način preobilno debelost. Gre se namreč pri tem za navadno elektriziranje telesa, kar je močna masa za posamezne mišice in pri čemur se po redni uporabi odstrani preobilne tvrdobe masti v telesu.

Zlata povabilia. Nekemu bogatemu moskovskemu trgovcu je padlo v glavo, posnemati one transatlantske Nabobe, ki so znani vsled svoje ekscentričnosti in razsipnosti v nekaterih stvareh in o katerih se včasih mnogo piše po časopisih. Veletržec Spiridonov v Moskvi je praznoval pred dnevi zlato poroko in je razposlal vabilo k slavnosti ob tej priliki iz čistega zlata. Črke povabilia so bile namreč vrezane na tanke plošče zlata. Vsako tako zlato povabilo je veljalo kakih 100 rubljev (250 K); vrednost zlata enega povabilia samega pa je znašala gotovo okoli 170 K. Ako pomislimo, da so bila vabilna na slavnost zlate poroke zlata, potem si moremo pač misliti, da je bila slavnost sama tudi bajna.

Zenske v hlačah so povzročile povsod mnogo razburjenja in zlasti po velikih mestih so demonstracije proti hlačaricam na dnevnem redu. Ljudje pač žele senzacij, pa napadajo ženske v hlačah na cestah, samo, da je, po ljubljansko rečeno, »velik hec«. Na Dunaju je bilo že več slučajev, ko so ljudje na cestah nadlegovali in demonstrirali proti ženskam, ki so bile oblecene v navadno krilo, češ, da imajo hlače, seveda samo za — »hec«. No, sedaj so se začeli oglašati tudi razni listi, ki protestirajo proti dunajski policiji, da baje zelo mirno gleda, kadar kaka polpa insultira dama, ki celo ni v hlačah. Pri mnogih trgovinah, v katere se je zatekla kaka dama, so ljudje pobili celo izložbena okna. V velikih mestih, kjer se naenkrat nabere na cesti kakih več sto ljudij, je kaj takega pač lahko mogoče. — V Galati v Rumuniji se je neka dama iz boljših krogov prikazala na ulici v hlačah. Ljudje pa so jo napadli in strgali hlače s telesa. Dama je nato potegnila iz mufa revolver in ustrelila dvakrat slepo v zrak. Ljudje so pobegnili, a dama je morala najeti kljub temu avtomobil in se peljati domov, seveda brez hlač. — V Ljubljani hodita ženski v hlačah, pa se doslej ni drugega zgodilo, kakor da je za hlačaricama drla velika množica. V Gradcu bodo prvikrat videli žensko v hlačah na odru ondotnega orfeja.

Vlom pri nemškem držav. kanc-ferju. Iz Berolina se poroča, da so vlo- mili v palačo nemškega državnega kanclerja Bethmann-Hollwega in odnesli dragocenosti v vrednosti pol mitijona (?), po drugih poročilih pa zgolj kinč, vreden 2000 mark. Vlomilci, ki jim sledi, so v palačo vložili skozi zunanjji urad.

Zlata poroka »kralja piva«. V St. Louisu v Ameriki je predvčerajšnjim takozvani »kralj piva«, milijarder Adolf Busch praznoval zlato poroko. Pri tej priliki so njegovi uslužbenci na njegovo zdravje izpili 100,000 kozarcev piva. Busch je daroval svojim uslužencem dva milijona kron, svoji ženi je pa daroval diadem, vreden milijon kron.

Denarja noče. Neka ženska iz bližine Kenzingena na Badenskem je poddelovala po nekem umrlem sorodniku v Ameriki 11.000 K. Vsled posredovanja nemškega poslanika je denar došel na nek badenski denarni zavod, kjer bi ga ledino dobila proti pobotnici. Toda ženska noče podpisati pobotnice, češ da ne rabi denarja, saj kure zopet ležejo! Vse pregovarjanje je bilo zastonj in denar še sedaj leži v banki ter čaka, kdaj ne bodo kokoši več iatec legle.

Nešteti zdravnički tu in inozemstva hranijo svoje lastne otroke z Nestlé-jevo moko, ki se je skoraj pol stoletja nowsod pokazala kot najboljše hranilo iz prvega, čistega planinskega mleka. Da se vsakdo lahko prepriča o vrlini tega preparata, posilja tvrdka Nestlé, Dunaj I. Biberstrasse, bralcem tega lista na zahtevo popolnoma brezplačno poskušnjo in zanimivo knjižico o otroškem negovanju. Izvirne skatije, zadoščajoče za približno 25 otroških južin prodaja vsaka lekarna in drogerija po 1 K 80 v.

Usrednji banka českých spořiteleň podružnica v Trstu, izkazuje za minulo leto dobička 1.824.212 K 54 v., za 742.441 kron 96 v več kot leta 1909; dividenda bo znašala 5 odstotkov t. j. 20 K na delnico. Občni zbor delničarjev je dne 25. marca t. l. v veliki dvorani Žofinskoga otoka v Pragi.

Celemu našemu današnjemu številku smo priložili prospekt tvrdke Prokop Skorkovského in sin v Humpolcu na Češkem.

**Ime
MAGGI
jamči**

za izbornu kakovost

MAGGI-jevih kock

po 5 vin. za $\frac{1}{4}$ litra
najfinješe goveje juhe.

Te so najboljše!

Prosim pazite
pri nakupu na to.

T - ZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 11. marca,

Pšenica za april 1911	11:48
Pšenica za maj 1911	11:34
Pšenica za oktober 1911	10:68
Rž za april 1911	8:02
Rž za oktober 1911	7:86
Oves za april 1911	8:52
Koruza za maj 1911	5:69

Kurzi efektov in menjic.
dne 10. marca 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92:95
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92:95
Skupna 4% papirna renta, februar—avgust	96:90
Skupna 4% srebrna renta, april—oktober	96:95
Avstrijska zlata renta	115:50
Avstrijska kronska renta 4%	92:95
Avstrijska investicna renta 3½%	82:65
Ogrska zlata renta 4%	111:35
Ogrska kronska renta 4%	91:70
Ogrska investicnska renta 3½%	80:95
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	19:33
Kreditne delnice	673:—
London vista	240:01½
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117:30
20 mark	23:49
20 frankov	19:—
Italijanski bankovci	94:50
Rubli	2:53½

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred zračni tlak 736:0 mm

	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Predvra- tura v 24 urah
10	9 zvez	739:2	3:7	sl. sever	oblačno	
11	7 zjutr.	38:4	-1:5	sl. jug.	miglia	0:0
	2 pop	36:9	6:5	sl. jivzh.	p. oblač.	

Sredna včerašnja temp. 3:9 norm 2:7

Tehnični učni zavod

za stroj, obr. in elektrotehn., kurjevo in zračno, telesko. Vstop: jan., april, julij, okt. Ravnat: 566 profesor Graf in inženir L. Hamar.

Bodenbach na Labi

Portrete

po fotografiji z očitno barvo slikrno, na plitvem in tako tudi pravne slike, po naravi ali po fotografiji. Vplivnost in dovršenost slik: 1:40 x 40 cm, 6:41 x 61 cm, 0:60 x 32 cm. Poročam se tudi za slikanje cerkva in šole in 3 minute oddaljena od kolodvora, pripravna za vsako večjo ali manjšo obrt. Posestvo se bode na drobno ali pa tudi na željo kupcev več parcel skupaj prodalo. Kupci, ki žele kupiti celo posestvo ali k hiši potrebno zemljo, si lahko stvar poprej ogledajo. Pri posestvu je mnogo živine, vozov, mrve itd., kar se na dražbi ne bode prodalo, vendar pa kupec lahko to privatnim potom kupi.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze odkrito-
srčnega sožala, ki se nam je izkažalo
ob smrti naše ljubljene, nepozabne so-
proge in matere, gospe

Terezije Kozamernik

se globoko ginjeni zahvaljujemo vsem,
ki so jo spremili k zadnjemu počitku,
kakor tudi onim, ki so darovali krasne
vence. Bodti izrečena vsem naprisc-
nejša zahvala.

Ljubljana, 10. marca 1911.

Žalujoči ostali.

Iz proste roke prod

Lepo posestvo

obstoječe iz lepe enonadstropne hiše,
dobrega gospodarskega poslopja, dobro zara-
šen sadni vrt v bližini najhajajoči travni-
njive, ter dobro zarene smrekove gozde.
Hiša stoji poleg cerkve v Ljubnem, ki je zelo
pripravna za vsako trgovijo.

Kdor je kupec naj se oglesi pri prodajalcu
Iv. Markelj, gostilničarju v Otočah,
pošta Podnart, Gorenjsko. 789 (1)

v neposredni bližini smrekovega
gozda, s kostanjevimi nasadom,
sadnim in zelenjadnim vrtom, pet
minut od Celja v zelo lepi legi, se
več pove uprava „Slovenca“. 809 (1)

Išče se dekliza poštenih kršč. staršev, v
starosti 15. do 16. let, kot

806 (1)

učenka

v trgovino z mešanim blagom. Zmožna naj bo
slov. jezika, pisave, posebno računstva. Ponudbe
naj se pošiljajo pod naslovom:

Ivan Kopatin, trgovec, Št. Vid pri Vipavi.

Perje za postelje in pu
2587 priporoča po najnižjih cenah 52—1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ženitna ponudba.

Srednjih let, izobražen, samski posestnik,
lepe in velike domačije na Gorenjskem v
prijetnem kraju blizu postaje in trgovca, želi
radi nepričakovanih domačih razmer, oso-
bito radi pomanjkanja znanja stopiti v do-
govor z gospodično v starosti do 30 let v
svrhu poročitve. Imenovana naj bi bila raz-
umna, mirna, pridna in varčna gospodinja,
katera bi s pridnostjo in veseljem znaла vsa
gospodinjska hišna dela bodisi v kuhinji, na
vrtu, polju, ali pri živini, voditi sploh celo
gospodinjstvo. Želi se gospodinja iz dobre,
poštene boljše kmečke hiše, seveda s pri-
merno doto. Prijazne resne ponudbe blago-
volijo se doposlati do 20. marca na upravništvu
„Slovenca“ pod „Srečna bodoč-
nost 1000.“ Stroga tajnost na obe strani
zajamčena.

803

Trgovski vajenec
se sprejme takoj 755 (3)

V specerijsko trgovino.

Naslov pove uprava „Slovenca“.

Underwood prodira dalje!

Nad 385.000 komadov že v uporabi.

Cenki in razkazovanje stroja brezplačno.

Ponaredili so ga vsi moderni dobrni pisalni stroji bolj ali manj, kar spričuje nad 30 konkurenčnih izdelkov.

Toda še nihače ga ni dosegel v trpežnosti konstrukcije in praktičnosti.

Ponareja se pa samo dobro blago!

Ako rabite pisalni stroj, ki izvršuje delo hitro in dobro, nabaviti si morate tudi vi UNDERWOOD in imeli boste večjo korist, nego jaz.

Zaloga: J. PERKO, Ljubljana, Sodna ulica št. 3, L. nadstr.

</

Idrijske novice.

i Krščansko gospodarsko društvo je imelo pretečeno nedeljo občni zbor. Ni se še nikoli tako obilo društvenikov zbralo, kakor letos. Jasno poročilo o delovanju in stanju je podal g. pažnik Kumer kot načelnik nadzorstva. Načniki so pazljivo sledili njegovim izvajanjem in čitali obenem v tiskanem računskem zaključku dotične postavke. Ko je predsednik pozival navzoče, naj povedo svoje želje ali pritožbe, se ni nobeden oglasil, ker je vsak prepričan, da se posluje vestno in natančno. To še radi tega poudarjam, ker zadnji »Naprek« poroča o našem društvu, da nazaduje. Kako so vestni naši rdečkarji, se vidi ravno iz tiskanega poročila, na katerega se list sklicuje. In vendar je bilo udov leta 1910 več kot leta 1909; za nekaj tisoč se je več prodalo in rezervni zaklad se je povisal v pretečnem letu za 1060 K. In to imenuje list nazadovanje? Pričakovali bi pač od delavske stranke, da se vseč predka sotropinov; tu se pa kaže naga skodoželjnost in zavist, ko vidi, da si zna pripasti delavec v 12 letih tako pomagati, da si poleg godstotne dividende vsako leto še rezervni zaklad 17.370 kron 2 v preskrbi.

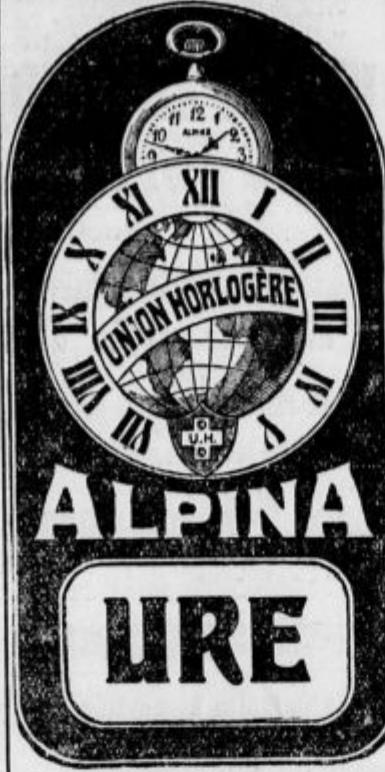
i Ljudska posojilnica v Idriji. Da bodojo naši rdeči sobratje potolaženi, jim naznamo tudi, kako je naša hranilnica »nazadovala«. Leta 1909 je imela prometa 859.226 K 54 v, a leta 1910 pa 997.304 K 33 v; rezervni zaklad je bil 1909 leta 7.775 K 24 v, lansko leto pa je narastel na 10.267 K 40 v. Tako imate obe društvi že lep zaklad nad 27 tisoč kron. Mi se tega veselimo, vemo tudi, da je to sad nesebičnega poštenega delovanja; če soc. demokratom to ni všeč, ni potreba tega tako očitno kazati v svojem glasilu. Našel bi se menda vseeno še kak sodrug, ki bi se mu oči odprli in bi spoznal, da njegova stranka ne dela, »za občno človeštvo« kakor na shodih vedno naglaša.

i Tatinski lovci delajo že dalj časa oblastim preglavicu, a dosej jih niso mogli do živega. Vlači se neka tolpa tatinskih lovcov po trnovskih in idrijskih eraričnih gozdovih, ki dela lov veliko škodo, ker postrelja brez ozira na starost in spol vso divjačino, ki ji pride na muho. So pa prav navadni tatovi, ker ne love iz lovskih strasti, ampak iz dobičkarstva, da prodajajo ustreljeno divjačino. Dasi gozdni čuvaji pazljivo čuvajo njim odločena okrožja, vendar ni tako lahko zasačiti zločince pri njih poslu, ker se pojavi največkrat kar nenadoma. Svoj posel izvršujejo zvito ter imajo navidezno neprizadete zaveznike, ki jih pravčasno svare. Tudi si obraz počrnevajo, da jih ni spoznati ter love v družbi. Posamezen gozdar, ki nanje zadene, redno torej nobenega tatu ne more ne spoznati ne prijeti, ker mu preti nevarnost obenem iz več strelnih cevi in od več strani. V zadnjem času jih je vedno več. Zato so tudi stražo pomnožili in obvestili vse orožniške postaje. Nekaj se je že dognalo in upati je, da bodo končno vendarle mogoče tatinsko družbo in njene zaveznike spraviti pod ključ. Da bi gozdarji in lovski čuvaji tem ložje opravljali svojo službo, oziroma se napadeni uspešno mogli braniti, so jih uradno oborožili z avtomatičnimi samokresi, s katerimi je mogoče izredno dobro zadeti in močne ovire prodreti. V eni minut je mogoče oddati 80 pomerjenih strelov in popolnoma jekleni oklop krogle prodre še na 100 metrov tri v razdalji po 5 cm postavljene 2 cm močne jelove deske. V manjši razdalji torej tudi drevo ne bo dosti branilo. Upati je, da pokažejo nove uredbe kmalu uspeh.

i Deset let je poteklo s koncem preteklega leta, kar ima mesto skrb za realko. Kaj mislite, koliko je izdalo v letih 1901 do 1910 za stavbo, opravo, vzdrževanje, učiteljstvo in druge potrebščine? Po računih znašajo stroški nekaj nad 685.000 kron, v tem pa ni všteta vsota, ki jo je medtem mesto izdal za obresti in amortizacijo dolga, katerega si je nakopalo zaradi realke.

! ! ! ! !

Oblastno autorizirani in zapriseženi
Geometer Lisec
Ljubljana, Sodna ulica št. 3
prevzema vse
»zemljemerske zadave«
pri najhitrejši izdelavi in pri
682 3 najnižji ceni.

Priznano na večja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tovka.

Franc Čuden, urar
Ljubljana, Prešernova ulica 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »Union« v Genovi in Bielu
on torej lahko po originalno tovarniških cenah
garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah po
njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno
znanne

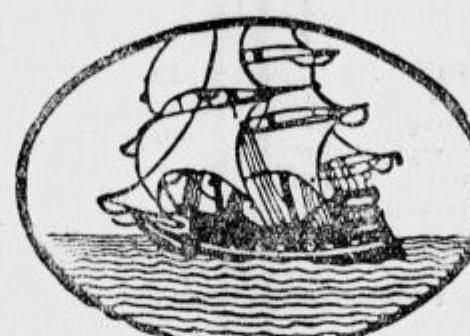
Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem v zlatu, tulu, srebru,
nikeljnu in jeklu

prodaja.

637 1

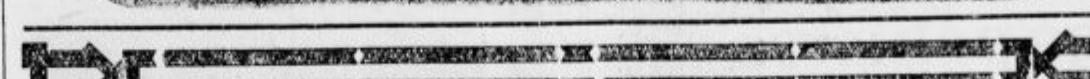
Nedosežno velika izbira — Večletno jamstvo. — Ceniki
zastonj in poštne proste.

Julij Meisl

Ustanovljeno 1862.

llvoz kave
Veležgalnica kave

241

Naročajte izborni šentjanški premog!

Kdor je kedaj kuril z njim, ne opusti ga nikdar več!

Po analizi, izvedeni po c. kr. geološkem držav. zavodu na Dunaju, potem po dr. A. Glusen, profesorju kemične tehnologije na c. kr. veliki šoli za poljedelstvo na Dunaju in konečno po abzoritoriju „Zdrženje mostecko-duchcovskih rudarskih revirjev“ ima šentjanški premog 4059—4738 kalorij in 7.96—11.67% pepela in se potem takem more vzpostaviti z najboljšim češkim rušavim premogom.

Cena mu je 2 K 40 h za 100 kilogramov;
tedaj nižja, ko cena usacega drugega premoga.

Naročila sprejemajo razen prodajalne pisarne šentjanške premogokopne družbe v Križevniški ulici 8, II. nadst. v hiši g. Urba ca sledeče tredke:
Fr. Babič, Dolenska c.; S. Kavčič, Prešernova ul.; Leskovic & Meden, Jurčičev
trg; J. Mencinger, Sv. Petra c.; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; Uradn. gosp. dr.
Kongresni trg. — Naročila in denar za premog sprejema Ljud. Kotnik, trg. v Sp.
Siski. — Za sprejen amre naroči, in za inkasiranje je opravljen g. Jos. Bačaga.

Pristno brusko blago :

za pomladansko in poletno sezono 1911.

= Kupon =

1 kupon	7 kron
1 kupon	10 kron
1 kupon	12 kron
1 kupon	15 kron
1 kupon	17 kron
1 kupon	18 kron
1 kupon	20 kron

Kupon za črno satensko oblieko k 20%, kakor tudi blago za površnike, turistovske oblike, sveteni kamgarji itd., pošiljki po tovarniški cenai kot rečeno in solidna, dobroznamana 467 (40)

zaloga tovarniškega sukna

Siegei - Imhof v Brnu

Vzorci zastonj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri tvrdil Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebni ki m. ogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izobra povsem svetega blaga Stale, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbnejše, načancno po vzoru.

Ustanovljeno 1. 1873.

APNO najboljše vrste
i Taufer S.
Zagorje ob Savi.

Naslednik M. Medveda, A. Mauer-ja in J. Schweiger-ja
Cene zmerne. Postrežba solidna.

Čeodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalce strel in klepar, vspiljalec strelovodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Siemškova ulica 3 in 10

Podružnica: Stari trg 9.

Priporoča se prečastiti duhovščini za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje strel z angleškim, francoskim in tuzenskim skriljem z

asbest-cementnim skriljem (Eternit) patent Hartschek

z izjoko in ploščato opoko, lesno - cementno in strešno opoko.

Vsa stvibinska in galerijska kleparska dela v priznano solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne proste.

658

Izurjena, poštena, pridna kuharica

750 išče službe.

Najraje gre v župnišče, pa tudi h kakemu drugemu samostojnemu gospodu. Zmožna je tudi voditi veče gospodinjstvo, če treba tudi gostilno. Naslov pove upravnštvo lista.

Pohištvo

za 100 kompletov sob večno v zalogi.

Vpogled prost! Reelno jamsivo! Kulautni pogoji! Prečastiti duhovščini in razprodajalcem popust.

Zaloga pohištva Pastejrik, Dunaj

Glavna trgovina: Dunaj IX 4, Währingerstrasse 142—156 blizu jubilejnega gledišča.

Podružnica: Dunaj XVIII, Währingerstrasse 109 (vogal Martinstrasse).

Tovarna: Dunaj XVIII, Edelhofergasse.

Dobavitelj dolnjeavstrijskih deželnih žolaznic, mnogih društev in s mostanov.

Mnoga pripomočila prečastite duhovščine.

Tvrda obstoji od 1. 1883.

3622 1

Najnovejši ceniki.

Sentjanški premogovnik išče

potovalca

za prodajo premoga

Reflektantje na to mesto obračajo naj se do prodajalne pisarne šentjanške premogovnika Križevniška ul. 8.

— Najcenejša vožnja v Ameriko. —

E. Kristan
oblastveno koncesijoniran
potovalna pisarna
za
:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice štev. 41

3143 52-1

Delniška glavnica:
60 milijonov krov
Rezervni in varnostni zaklad:
16 milijonov krov

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:
Brnu,
Budjevicah,
Iglavi,
Krakovu,
Lvovu,
Moravski Ostravi,
Olomucu,
Pardubicah,
Plznu,
Prostjejovu,
Taboru,
na Dunaju,
L, Herengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNSTENSKE BANKE OBRTNA BANKA

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Vla Nuova 29

Telefon št. 2157

izvršuje vse bančne posle obrestu e vloge na vložne knjižice po 4% na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje predvajme na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbno in carinske kredite. Daje promese za vsa žrebanja. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejem borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in naprednajočih industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslov: Živnostenska Trst.

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, posamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strop. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

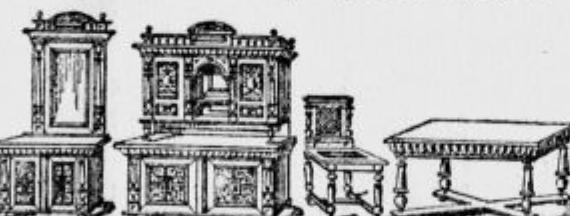
Vsa dela so solidno in strokovno izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svetov patent, Thrul.

Ivan Dogon

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Mediatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozički itd. : :

Naročila se točno izvršujejo.

Cenik s podobami zastonj in franko.

48

Najcenejša zaloga. Cene brez konkurenčnosti.

Tovarna pohištva J.J. Naglas

Ljubljana

Turški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gospiske sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimni modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

3304

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Dreelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na štedilna ognjišča in peči preproste in najfinje, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Tovarna za stroje Andritz akc. dr.

Andritz pri Gradcu (Štajersko).

gradi kot specialitete 52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škripce in transmisije najmodernejše vrste in najsolidnejše izpeljave. Livarna za železna, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vposlanih modelih.

Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno.

Zastopnik: J. Mikula, ingen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Rugusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figouca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbera steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirje podob, izdelovanje okvirjev za podobe itd.

3314

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

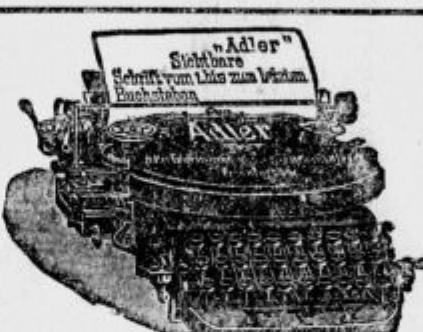

Ivan Jax in Sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegančna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujemo brezplačno

: Adlerjevi : pisalni stroji.

Ceniki zastonj in franko.

C. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene matice“

LJUBLJANA

ALFONZ BREZNICK

3464 (1)

Kongresni trg št. K

Največja, najstarja in edina domača tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasb. orodja, kakor: violin, citer, kitara, temburic, harmonika, klarinet itd., najbolj strun (udi Weicheld) ter muzikalki. Prodaja na čudovitih majhnih obroku tudi brez zadajne, tako da je vsakomar dana prilika, izogniti se vsiljivemu »spolnemu« ter si na najugodnejšem odplačevanju nabaviti instrument prve vrste. Dvoranski klavirjev Czapska, Höglz & Heitzmann, Stelzhammer in Röslter ter Hörljig in Maiborg (amer. harom) so svoje zastopstvo za krajsko meni poverile in imajo le jaz izključno edini te znamenite instrumente v največji zalogi in izbir. 10-letno pismeno jamstvo Popravila in ugaševanja klavirjev in vseh glasbil po najnižjih cenah. Star klavirji se najugodnejše temijo v zameno. Najnižja izposojevalnina.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velkimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapiand“, „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Saland“, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“, „Maniton“, kateri vsak teden v sobotah oskrbuje redno vožnjo med Antwerpom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vlijadna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in trajna vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejsa kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišerju“ 188 (52-1)

Račun izgube in dobička ter bilanca „Vzajemne zavarovalnice“

proti požarnim škodam in poškodbji cerkvenih zvonov v Ljubljani, Dunajska c. 19

za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1910.

Račun izgube in dobička.

Izdatki	K	h	K	h	K	h	Prejemki	K	h	K	h	K	h	
I. Škode:							Upravni prebitek leta 1909 K 13.391'09							
a) v oddelku požara	155.858	40	—	—	—	—	Odpis na var-							
delež pozavarovalnice	73.319	51	82.538	89	—	—	nostni zaklad K 8.000—							
b) v oddelku zvonov	3.473	13	—	—	—	—	Obresti za l. 1909 „ 3.920— „ 11.920—							
delež pozavarovalnice	1.163	40	2.309	73	84.848	62								
II. Uprava:							I. Prenos upravnega prebitka . . .						1.471 09	
a) provizija	—	—	16.230	89	—	—	II. Zakladni prenos preteklega leta:							
b) tekoči upravni stroški:							premijska prihrana:							
1. plače	29.914	11	—	—	—	—	a) v oddelku požara	116.079	36	—	—	—	—	
2. poštne in pisarniške po- trebštine	11.550	81	—	—	—	—	delež pozavarovalnice	54.616	38	61.462	98	—	—	
3. kurjava, razsvetljava, najem- nina, bolniška blagajna in telefon	3.917	64	—	—	—	—	b) v oddelku zvonov	2.585	77	—	—	—	—	
4. oznanila	2.034	36	—	—	—	—	delež pozavarovalnice	924	33	1.661	44	63.124	42	
5. tiskovine	2.597	60	50.014	52	—	—								
o) davek in pokojnina.			1.681	29	67.926	70								
d) sprejemnine:														
1. v oddelku požara	19.475	13	—	—	—	III. Zaklad za nedoločene škode:								
2. v oddelku zvonov	69	—	—	—	19.544	13	a) v oddelku požara	5.100	—	—	—	—	—	
III. Odpisi in drugi izdatki:							delež pozavarovalnice	2.580	—	2.520	—	—	—	—
inventar	400	—	—	—		b) v oddelku zvonov	1.170	—	—	—	—	—	—	
tiskovine in tablice	2.329	70	—	—	2.729	70	delež pozavarovalnice	275	—	895	—	3.415	—	
IV. Zaklad za nedoločene škode:														
a) v oddelku požara	1.385	—	—	—		IV. Čista zavarovalnina po odbitku								
delež pozavarovalnice	688	75	696	25	—	storni:								
b) v oddelku zvonov	2.550	—	—	—	2.971	25	a) v oddelku požara	345.901	57	—	—	—	—	
delež pozavarovalnice	275	—	2.275	—		b) v oddelku zvonov	158.600	78	187.300	79	—	—	—	
V. Stanje zaklad koncem leta:														
premijska prihrana:														
a) v oddelku požara	138.360	63	—	—		V. Dohodki naloženega denarja:								
delež pozavarovalnice	63.440	31	74.920	32	—	obresti								
b) v oddelku zvonov	2.697	51	—	—	76.708	98								
delež pozavarovalnice	908	85	1.788	66	—									
VI. Upravni prebitek, ki je porabiti sledeče:														
odkup deležev	18.000	—	—	—	—									
za prihrano dobička in glavnice	25.000	—	—	—	—									
za obresti 1910	3.920	—	—	—	—									
na nov račun	2.261	92	—	—	49.181	92								
					303.911	30								

Bilancia.

I. P. Vencajz,
predsednik nadzorništva.

predsednik nadzorništva,

Jos. Pehani,

avnateli.

Ivan Sušnik,

član nadzorništva.

3205 HERBABNY-JEV podfornato-kisli

HPNEO-ZELEZNI SIRUP

Ta je že 41 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsní sirup. Odstranjuje slez, pomiluje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborni sredstvo za tvoritev krv in kosti.

Cena stekleniol K 2·50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Dobi se v vseh lekarnah

Edino izdelovanje in

glavna razpošljatev: Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.). DUNAJ VII./1., Kaisersstrasse 73-75.

VARSTVENO ZAVAROVAN.

PURJODAL.

Jed sarsaparilla-izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolesti. Povsod tam, koder se jed ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se uporablja z najboljšim uspehom.

Cena stekleniol K 2·20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Priporočamo

novo trgovino

z

manufakturm

blagom.

Jesih & Windischer
Ljubljana
Stari trg
št. 1
(prej bazar).
757

„Andropogon“

e najboljše, vsa pričakovanja prekašajoče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenevadnimi uspehi, izkušeno in znameno neškodljiva tekočina, ki začrni Izpadanje las in odstrani prahaje. — Znalcino je, da se pri pravilni uporabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdano naravno barvo. — Mnogočetvina priznanja. — Cena steklenice 3 krone. — Dobi se v vseh mestnih in večjih krajih dežele.

Preprodajalci popust.

Glavna zaloga in razpošljatev pri g. Vaso Petričiču nasl. v Ljubljani.

V zalogi imajo tudi gg: U pl. Trnkoczy in A. Kanc v Ljubljani, lekarna pri zlatem jelenu in Ant. Adamič v Kranju, lekarna „pri angelu“ v Novem mestu in Ivan Omerzu v Zagorju ob Savinji.

Najvažnejše je, da se kupi perje in puh polnoma čisto in brez vsega duha. Tako perje in puh se dobri pri znani tvrdki

ANTON ŠARC

Ljubljana, Seisenburgova ulica 5 na vogalu Knaflove ulice (nasproti glavne pošte) po sledenih cenah:

Perje $\frac{1}{2}$ kg po K 168	Puh siv $\frac{1}{2}$ kg po K 525
" " " 250	" " " 625
" " " 355	" bel " " " 675
" " " 420	" " " " " 825
" " " 525	" " " " " 10—

Pošilja se poštnine prosti s povzetjem.

Dež. lekarna pri Mariji Pomagaj'

M. LEUSTEK

Ljubljana, Resiljeva cesta 1

zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu

priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže

Doršovo med, ribje olje prebavljivo. Mala

steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinian tinktura za lase, ki okrepčuje

in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici

z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje

izbrano proti zobobolu in gnjilobi zob, utri

dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz

ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domaćih zdravil,

katera se priporočajo po raznih časopisih in

cenikih. Med. Cognaca, Malaga, rumu itd.

razpošljaja po pošti vsak dan dvakrat.

365 (35)

Svoj izdelek **ostro žgane**
strojne, zidne in zarezane strešne
OPEKE prve vrste **J. Knez v Ljubljani.**
Spreme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

! **Otvoritev** !
nove konfekcijske trgovine
Maček & Komp.

Dovoljujemo si slavnemu občinstvu vlijudno naznanjati, da smo
v Ljubljani, Francu Jožetu cestu štev. 3 (v obližju glavne pošte)
otvorili novo dobro sortirano

konfekcijsko trgovino za gospode in dečke

Kot dolgo let v tej stroki delujoči, potrudili se bomo cenjene odjemalce vsestransko zadovoljiti z dobrim, solidnim blagom ter nizkimi cenami.

Da ustrežemo cenjenim odjemalcem z dežele bode
trgovina med opoldansko uro tudi odprta.

Z odličnim spoštovanjem

Maček & Komp.

Daje po
43|0
4|4|0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTUO U LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19

registrovana zadruga z omejenim poroštrom

KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje

po **43|0** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 Kčistih 4 K 75 v leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v $7\frac{1}{2}$ letih (90 mesecih ali 390 tedenskih, ozir. mesečnih obrokih), kakor tudi posojila na zadolžnice in meniceDr. Fr. Došak I. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.Prelat H. Kalan I. r.,
predsednik.Kanonik I. Sušnik I. r.,
podpredsednik.